

Social- og Ældreministeriet
22. juni 2021
J.nr. 2021-2538

UDKAST

Forslag til

Lov om ændring af adoptionsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love

(Øget fleksibilitet i den familieretlige lovgivning vedrørende stedbarnsadoption efter skilsmisse, borgerlig vielseskompetence m.v.)

Social- og Ældreministeriet

§ 1

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, foretages følgende ændringer:

1. § 5 a, stk. 2, 2. pkt., ophæves.
2. I § 9, stk. 4, 1. pkt., ændres »nr. 1-3« til: »nr. 1-4«.

§ 2

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 771 af 7. august 2019, som ændret ved § 2 i lov nr. 962 af 26. juni 2020 og § 2 i lov nr. 969 af 26. juni 2020, foretages følgende ændring:

1. I § 18, stk. 2, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Bemyndigelse til at foretage vielser kan meddeles til ansatte i kommunens administration, til medlemmer af kommunalbestyrelsen og til tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen. En bemyndigelse kan tilbagekaldes, og en bemyndigelse bortfalder, når den, der er bemyndiget, forlader sin stilling eller udtræder af kommunalbestyrelsen.«

§ 3

I lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser), jf. lovbekendtgørelse nr. 768 af 7. august 2019, som ændret ved § 5 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»Endelig vedrører loven sager, hvor et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter de i § 2, stk. 1 og 2, nævnte konventioner eller efter Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, jf. kapitel 6 b.«

2. I § 1, stk. 2, indsættes efter »16 år«: », jf. dog § 20 e«.

3. I § 2, stk. 2, indsættes efter »børnebortførelser«: »(Haagerbørnebortførelseskonventionen)«.

4. To steder i § 2, stk. 5, i *overskriften* til kapitel 4, § 10, stk. 1, og § 21, stk. 1, 2. pkt., ændres »Haagerkonventionen« til: »Haagerbørnebortførelseskonventionen«.

5. I § 18 a indsættes som stk. 2 og 3:

»Stk. 2. En udpegning efter stk. 1 gælder i 4 år, jf. dog stk. 3. Udpegningen bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Stk. 3. Social og ældreministeren kan tilbagekalde en udpegning efter stk. 1, hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde.«

6. I § 20 d indsættes som stk. 2 og 3:

»Stk. 2. En udpegning efter stk. 1 gælder i 4 år, jf. dog stk. 3. Udpegningen bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Stk. 3. Social og ældreministeren kan tilbagekalde en udpegning, hvis betingelserne i § 18 a, stk. 3, er opfyldt.«

7. Efter kapitel 6 a indsættes:

»Kapitel 6 b

Børnebortførelse til stater som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med

§ 20 e. Når et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter de i § 2, stk. 1 og 2, nævnte konventioner eller efter Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, modtager og videreformidler centralmyndigheden efter § 3, stk. 2, henvendelser om tilbagegivelse af barnet.

Stk. 2. Stk. 1 gælder for børn under 18 år.«

§ 4

I lov om ægtefællers økonomiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 774 af 7. august 2019, foretages følgende ændring:

1. § 27, stk. 4, ophæves.

Justitsministeriet

§ 5

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1445 af 29. september 2020, som senest ændret ved § 3 i lov nr. 1174 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 448 b, stk. 2, indsættes som 4. pkt.:

»Uanset 1.-3. pkt. indbringes en sag eller afgørelse om samvær eller om anden kontakt end samvær efter § 20 a i forældreansvarsloven for familieretten i den retskreds, hvor den, der ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting.«

2. I § 448 c, indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. I forbindelse med familierettens behandling af en sag om tilbagegivelse af et barn efter § 10 i lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser) kan familieretten efter anmodning fra en part træffe afgørelse om samvær eller anden kontakt.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

3. I § 448 c, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.

4. I § 456 b, stk. 1, nr. 3, ændres »dom« til: »afgørelse«.

Indenrigs- og Boligministeriet

§ 6

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 16 f indsættes efter »medlemmer af kommunalbestyrelsen«: »og til tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen«.

Ikrafttræden m.v.

§ 7

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2022.

Stk. 2. Ophævelse af § 27, stk. 4, i lov om ægtefællers økonomiske forhold ved denne lovs § 4, nr. 1, finder ikke anvendelse, når en anmodning om skilsmisse er bortfaldet inden loven ikrafttræden, fordi betingelserne for skilsmissen i § 42 a, stk. 2, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning ikke var opfyldt.

§ 8

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. §§ 1-4 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. De ændringer, der følger af §§ 1-4, kan sættes i kraft for Grønland på forskellige tidspunkter.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Stedbarnsadoption efter skilsmisse, separation eller samlivsophævelse
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Vielsesbemyndigelse
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Værneting i sager om samvær med børn efter adoption
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Internationale børnebortførelser
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.1.1. Centralmyndighedens rolle ved behandlingen af børnebortførelsessager
 - 2.4.1.2. Tilbagekaldelse af udpegningen af en advokat, som anbefalet og særligt egnet advokat i børnebortførelsessager
 - 2.4.1.3. Samvær under behandlingen af en sag om tilbagegivelse af et barn, der er bortført til Danmark
 - 2.4.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med forslaget øges fleksibiliteten i enkelte dele af den familieretlige lovgivning til gavn for både borgere og myndigheder. Det drejer sig bl.a. om etablering af mulighed for, at en ægtefælle kan stedbarnsadoptere den anden ægtefælles mindreårige barn, selvom ægtefællerne er blevet skilt, forudsat at barnet er vokset op hos begge ægtefæller, adoptionen vil være bedst for barnet, og at barnet, hvis det er et større barn, og begge ægtefæller ønsker adoptionen.

Endvidere foreslås den personkreds, der kan bemyndiges til at foretage borgerlige vielser, udvidet, hvilket vil give borgere bedre muligheder for at blive viet på netop de dage og de steder, de ønsker. Forslaget vil samtidig effektivisere sagsbehandlingen i kommunerne og fjerne barrierer, der kan hindre kommunerne i at yde borgerne en god service.

I relation til internationale børnebortførelser etableres der mulighed for, at en anmodning om samvær kan indgives til familieretten uden om Familieretshuset, når familieretten har en sag om tilbagegivelse af et barn, der er bortført til Danmark, under behandling.

Det er vigtigt for mange adoptanter, at adoptionen er anonym sådan, at barnets oprindelige slægtninge ikke får oplyst adoptantens identitet. Søger de oprindelige slægtninge om samvær med barnet, indbringes sagen for familieretten i den retskreds, hvor barnet bor. Dette kan sætte ansøgeren – de oprindelige slægtninge – i stand til at identificere barnet og dets bopæl, især hvis barnet bor i en af de mindre retskredse. Efter forslaget skal sådanne samværsager indbringes for familieretten i den retskreds, hvor ansøgeren bor, og dette vil medvirke til at sikre adoptivforældrenes anonymitet uden at begrænse de oprindelige slægtnings mulighed for at søge om samvær med barnet.

Samtidig præciseres den familieretlige lovgivning på enkelte punkter. Det drejer sig navnlig om lovfæstelse af behandlingen af sager, hvor et barn er blevet bortført til en stat, som Danmark ikke samarbejder med om børnebortførelser, og lovfæstelse af muligheden for at tilbagekalde udpegelsen af advokater, som anbefales i bortførelsessager.

2. Lovforslagets hovedpunkter

Lovforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

- Etablering af mulighed for, at en ægtefælle kan stedbarnsadoptere den anden ægtefælles mindreårige barn, selvom ægtefællerne er blevet skilt. Der henvises til punkt 2.1.
- Udvidelse af den personkreds, der kan bemyndiges til at foretage borgerlige vielser. Der henvises til punkt 2.2.
- Bedre beskyttelse af adoptivforældres anonymitet, når barnets oprindelige forældre og andre slægtninge søger om samvær gennem ændring af reglerne om domstolens stedlige kompetence i sådanne sager. Der henvises til punkt 2.3.
- Etablering af mulighed for at indgive en anmodning om samvær til den familieret, der har en sag om tilbagegivelse af et barn, der er bortført til Danmark, under behandling. Der henvises til punkt 2.4.
- Lovfæstelse af behandlingen af sager, hvor et barn er blevet bortført til en stat, som Danmark ikke samarbejder med om børnebortførelser og lovfæstelse af muligheden for at

tilbagekalde udpegelsen af advokater, som det anbefales at anvende i bortførelsessager. Der henvises til punkt 2.4.

Bestemmelserne i lovforslagets § 1, nr. 2, § 4, nr. 1, § 5, nr. 4, indeholder alene lovtekniske justeringer og konsekvensrettelser, der kun beskrives i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

2.1. Stedbarnsadoption efter skilsmisse, separation eller samlivsophævelse

2.1.1. Gældende ret

En ægtefælle kan efter § 5 a, stk. 1, i adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, adoptere den anden ægtefælles barn. Dette kaldes stedbarnsadoption. Tilsvarende kan en samlever adoptere den anden samlevers barn. Efter bestemmelsens stk. 2, 1. pkt., kan stedbarnsadoption endvidere ske af en tidligere ægtefælles eller samlevers barn. Er ægteskabet ophørt ved skilsmisse eller omstødelse, eller er samlivet ophævet, kan stedbarnsadoption efter bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., kun ske, hvis den, der ønskes adopteret, er myndig, dvs. fyldt 18 år.

I relation til § 5 a, stk. 1, bemærkes, at ægteskab ikke betragtes som ophørt ved separation, og at der derfor kan gennemføres en stedbarnsadoption, selvom ansøgeren og barnets forælder er separerede. Efter Ankestyrelsens praksis forudsætter dette dog, at ægtefællerne fortsat er samlevende på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles. Ophæver ægtefællerne samlivet under behandlingen af en ansøgning om stedbarnsadoption, afslås ansøgningen, også selvom ægtefællerne var samlevende på ansøgningstidspunktet. Der er således ikke noget til hinder for stedbarnsadoption, selvom begge ægtefæller eller den ene af dem gennem en separation har tilkendegivet, at ægteskabet og samlivet ønskes opløst, forudsat at ægtefællerne endnu ikke er flyttet fra hinanden på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles.

Det samme gør sig gældende i relation til ugifte samlevende. Det er også her en betingelse for stedbarnsadoption, at de er samlevende på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles.

I relation til stedbarnsadoption af børn, der ikke er fyldt 18 år, bemærkes, at det efter § 5 a, stk. 2, er muligt at stedbarnsadoptere en afdød ægtefælles eller samlevers barn, mens det ikke er muligt at stedbarnsadoptere en fraskilt ægtefælles barn eller at stedbarnsadoptere en tidligere samlevers barn. Derimod giver bestemmelsen i relation til børn, der er fyldt 18 år, ud over muligheden for at stedbarnsadoptere en afdød ægtefælles eller samlevers barn, også mulighed for at adoptere en fraskilt ægtefælles barn og en tidligere samlevers barn.

§ 5 a blev indsat i adoptionsloven ved lov nr. 446 af 9. juni 2004 om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Regelforenkling på det familieretlige område m.v.). På det tidspunkt indeholdt bestemmelsen dog ikke mulighed for stedbarnsadoption af en samlevers barn. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at der for at sikre en vis stabilitet omkring et mindreårigt barn stilles krav om ægteskab mellem parterne som forudsætning for adoption, herunder stedbarnsadoption. Uanset dette blev der med § 5 a indført mulighed for stedbarnsadoption af en fraskilt ægtefælles voksne børn. Dette blev begrundet med, at ægteskab som sikring af stabiliteten ved adoption ikke gør sig gældende, når den, der påtænkes adopteret, er myndig. Der henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 6451-6452.

Ved lov nr. 1525 af 27. december 2014 om ændring af adoptionsloven, forældreansvarsloven og lov om dansk indfødsret (Adgang for samlevende til at adoptere sammen m.v.) blev der indført

mulighed for, at samlevende kan adoptere sammen, og i den forbindelse blev § 5 a i adoptionsloven ændret sådan, at der også kan ske stedbarnsadoption på grundlag af samliv.

Efter adoptionslovens § 2 er det en grundlæggende betingelse for adoption, at adoptionen efter foretagen undersøgelse kan antages at være bedst for den, som ønskes adopteret. Det er endvidere en grundlæggende betingelse, at den, som ønskes adopteret, enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller at der foreligger anden særlig grund til adoptionen. I relation til stedbarnsadoption gælder der en vis formodning for, at det vil være til fordel for barnet, at den, der fungerer eller har fungeret som barnets sociale far, medmor eller mor, også bliver barnets retlige far, medmor eller mor.

Ved vurderingen af, om adoptionen kan antages at være bedst for barnet, lægges der vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet således, at ønsket om adoption er en velovervejet beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie. Der stilles derfor efter praksis som udgangspunkt krav om, at ansøgeren på ansøgningstidspunktet har levet sammen med ægtefællen eller samleveren og barnet i mindst 2½ år. Selvom samlivskravet er opfyldt, afslås adoption dog, hvis det forventes, at samlivet fremover ikke vil være stabilt.

Efter § 7 i adoptionsloven kræver adoption af et barn samtykke fra barnets forældre. Hvis den ene af forældrene er uden del i forældremyndigheden, forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, kræves kun samtykke fra den anden. Fra forældre, hvis samtykke ikke kræves efter § 7, skal der efter lovens § 13 indhentes en erklæring, inden der træffes afgørelse om adoption, medmindre indhentelse af erklæringen skønnes at ville kunne være til væsentlig skade for barnet eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen. § 7 indebærer således, at ved stedbarnsadoption skal den forælder, der har forældremyndigheden over barnet, give samtykke til adoptionen.

Har barnet en anden forælder, skal denne høres over anmodningen om stedbarnsadoption. Hvis der er fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver give samtykke til stedbarnsadoptionen. Er der ikke fælles forældremyndighed, og protesterer den anden forælder mod stedbarnsadoptionen, beror det på en konkret vurdering, om stedbarnsadoption bevilges. Der lægges her navnlig vægt på barnets holdning til adoptionen og barnets og forældrerens indbyrdes forhold.

Efter § 6 i adoptionsloven skal barnet inddrages i en sag om stedbarnsadoption. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den påtænkte adoption i det omfang, barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Er barnet fyldt 12 år, bør adoption ikke meddeles uden barnets samtykke, medmindre indhentelse af samtykket skønnes at være til skade for barnet.

En forælder og en stedforælder kan efter § 13, stk. 2, i forældreansvarsloven aftale at have fælles forældremyndighed over barnet. En forælder og stedforælder med fælles forældremyndighed kan efter § 18 a i forældreansvarsloven aftale, at barnet har delt bopæl. Når der er fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold ifølge § 3, stk. 1, i forældreansvarsloven enighed mellem dem. Den forældremyndighedsindehaver, som barnet har bopæl hos, kan dog træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv. Har barnet delt bopæl efter lovens § 18 a, kræver afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv enighed mellem forældremyndighedsindehaverne, dog kun i relation til den familieretlige lovgivning.

Fælles forældremyndighed og delt bopæl, og dermed det fælles ansvar for barnet, fortsætter efter skilsmisse eller samlivsophævelse, medmindre andet bestemmes eller aftales. Lovgivningen understøtter således, at forældre, der ikke bor sammen, herunder en forælder og en tidligere stedforælder, etablerer et retligt fællesskab om barnet som grundlag for deres fælles ansvar for barnet.

2.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Rammerne for at meddele stedbarnsadoption bør være så vide og fleksible som muligt, forudsat at adoption alene meddeles efter en vurdering af, hvad der er bedst for det enkelte barn. Da bestemmelsen i § 5 a, stk. 2, 2. pkt., i adoptionsloven om, at der ikke kan gennemføres stedbarnsadoption af et mindreårigt barn efter skilsmisse, blev indført, var det en grundlæggende betingelse for stedbarnsadoption, at ansøgeren og barnets forælder var gift med hinanden. Efterfølgende er der indført mulighed for stedbarnsadoption, selvom parterne ikke er gift med hinanden, blot de bor sammen og har boet sammen med barnet i 2½ år, og deres samliv også fremadrettet vurderes at ville være stabilt. Ægteskab anses således i relation til stedbarnsadoption ikke længere som en nødvendig forudsætning for stabiliteten omkring et mindreårigt barn. Endvidere kan en stedbarnsadoption gennemføres i en situation, hvor et gift par er blevet separeret, men endnu ikke blevet skilt, blot de fortsat er samlevende på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles.

Samtidig understøtter lovgivningen gennem reglerne om fælles forældremyndighed og delt bopæl, at det fælles ansvar for et mindreårigt barn fortsætter efter skilsmisse og samlivsophævelse, og dette gælder også for en forælder og en stedforælder. På den baggrund bør der være mulighed for stedbarnsadoption i en situation, hvor en forælder og en stedforælder i en periode sammen har opdraget barnet, og efter skilsmisse henholdsvis samlivsophævelse ønsker at fortsætte det fælles ansvar for barnet, forudsat at dette i den konkrete situation er til barnets bedste.

Denne mulighed for stedbarnsadoption vil ikke ændre de grundlæggende betingelser for adoption, navnlig at adoptionen skal være bedst for barnet, at barnet som udgangspunkt skal have været opfostret hos ansøgeren, der normalt skal have levet sammen med ægtefællen eller samleveren og barnet i mindst 2½ år, at ægtefællen eller samleveren skal være enig i adoptionen, at en eventuel anden forælder skal inddrages i sagen, og at der skal tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte adoption. Samtidig skal den omstændighed, at forælderen og stedforælderen ikke længere er gift, eller at de har ophævet samlivet, indgå i vurderingen af, om stedbarnsadoption vil være til barnets bedste.

2.1.3. Den foreslåede ordning

På den baggrund foreslås det, at der etableres mulighed for stedbarnsadoption af et mindreårigt barn af ansøgerens fraskilte ægtefælle eller tidligere samlever. Dette forslag foreslås gennemført ved at ophæve § 5 a, stk. 2, 2. pkt. i adoptionsloven.

Forslaget vil betyde, at det ikke længere vil være til hinder for stedbarnsadoption, at barnets forælder og stedforælderen ikke længere er gift, eller at de har ophævet samlivet. Det vil fortsat navnlig være en betingelse for adoption, at adoptionen konkret vurderes at være bedst for barnet. Når barnets forælder og stedforælderen ikke længere bor sammen, vil det være et væsentligt

element i vurderingen af barnets bedste, om det må antages, at forælderen og stedforælderen vil være i stand til fortsat i fællesskab at varetage ansvaret for barnet.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.2. Vielsesbemyndigelse

2.2.1. Gældende ret

Efter § 13, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 771 af 7. august 2019, (ægteskabsloven) foretages prøvelse af ægteskabsbetingelserne af kommunalbestyrelsens formand (borgmesteren) eller af Familieretshuset.

Efter lovens § 18, stk. 1, står adgangen til at blive borgerligt viet åben for alle, og vielsen foretages af de myndigheder, der er nævnt i lovens § 13, stk. 1. Efter lovens § 18, stk. 2, kan den myndighed, der efter lovens § 13, stk. 1, foretager prøvelse af ægteskabsbetingelserne (borgmesteren), bemyndige en eller flere personer til på sit ansvar at foretage vielse.

Adgangen til at meddele vielsesbemyndigelse efter lovens § 18, stk. 2, er fastlagt i § 14 i bekendtgørelse nr. 289 af 20. marts 2019 om indgåelse af ægteskab (ægteskabsbekendtgørelsen). Efter denne bestemmelse foretages vielse af de myndigheder, der er nævnt i § 13, stk. 1, i ægteskabsloven. Vielsesmyndigheden (borgmesteren) kan dog skriftligt bemyndige en eller flere personer til på vielsesmyndighedens ansvar at foretage vielse, men denne bemyndigelse kan kun meddeles til ansatte i kommunens administration og til medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsen indebærer, at en borgmester ikke kan bemyndige andre til at foretage vielser.

Vielsesbemyndigelse kan gives enten via en stillingsfuldmagt eller ved en konkret bemyndigelse. En stillingsfuldmagt medfører, at den pågældende har en stående bemyndigelse til at foretage vielser. En konkret bemyndigelse kan enten gives som en stående bemyndigelse eller som en ad hoc bemyndigelse til at foretage en eller flere bestemte vielser. Bemyndigelserne kan tidsbegrænses.

Det er Social- og Ældreministeriets forståelse af bemyndigelsesbestemmelsen i § 18, stk. 2, i ægteskabsloven, at den ikke giver mulighed for at bemyndige andre til at foretage vielser, end hvad der følger af § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen. Det vil således ikke være muligt at udvide anvendelsesområdet for § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen og dermed bemyndige andre til at foretage vielser. Dette indebærer bl.a., at tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke kan bemyndiges til at foretage vielser, heller ikke selvom de tidligere har haft vielseskompetence.

Der er ikke fastsat regler om, hvornår en bemyndigelse efter § 18, stk. 2, i ægteskabsloven, jf. § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen, bortfalder, men det er fast antaget, at når en borgmester går af, uanset om dette sker i forbindelse med et valg eller før tid, bortfalder alle konkrete vielsesbemyndigelser. For så vidt angår medlemmer af kommunalbestyrelsen bortfalder bemyndigelsen også ved valg til kommunalbestyrelsen samt ved udtrædelse af kommunalbestyrelsen. Efter hvert valg til kommunalbestyrelsen skal borgmesteren således tage stilling til de konkrete vielsesbemyndigelser, også selvom borgmesteren fortsætter som borgmester efter valget.

Derimod bortfalder en stillingsfuldmagt ikke ved borgmesterskifte, men alene når den bemyndigede fratræder sin hidtidige stilling.

Da vielserne foretages på borgmesterens ansvar, må det antages, at borgmesteren til enhver tid kan tilbagekalde en vielsesbemyndigelse.

Det følger af § 21, stk. 1, i ægteskabsloven, at en vielse er ugyldig, hvis vielsen ikke er foretaget af den myndighed, der efter loven kan foretage vielser.

2.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er vigtigt for regeringen, at kommunerne har de rammer, der er nødvendige for, at de kan varetage deres opgaver. Dette gælder ikke mindst i forhold til kommunernes borgerrettede aktiviteter som eksempelvis vielser. Her bør kommunerne have så vide rammer som muligt for at opfylde borgernes ønsker om at blive viet på bestemte steder og på bestemte tidspunkter. Endvidere bør der løbende arbejdes på at effektivisere sagsbehandlingen i kommunerne og fjerne barrierer, der kan hindre kommunerne i at yde borgerne en god service.

Med henblik på at give kommunerne bedre muligheder for at opfylde borgernes ønsker om at blive viet på bestemte steder og på bestemte tidspunkter og dermed yde borgerne en god service bør den personkreds, der kan bemyndiges til at foretage borgerlige vielser, udvides til også at omfatte tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen. En sådan bemyndigelse bør til enhver tid kunne tilbagekaldes.

2.2.3. Den foreslåede ordning

På den baggrund foreslås det, at den personkreds, der kan bemyndiges til at foretage borgerlige vielser, udvides til også at omfatte tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen. Dette forslag foreslås gennemført ved at indsætte et nyt 2. pkt. i § 18, stk. 2, i ægteskabsloven, hvortil også overføres de dele af bestemmelsen om vielsesbemyndigelse i § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen, der vedrører ansatte i kommunens administration og medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Efter den foreslåede nye bestemmelse vil bemyndigelse til at foretage borgerlige vielser kunne meddeles til ansatte i kommunens administration, til medlemmer af kommunalbestyrelsen og til tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Det vil fortsat være borgmesteren, der bestemmer, hvem der skal bemyndiges til at foretage vielser, og det vil være frivilligt for de personer, der er omfattet af den foreslåede udvidelse af bemyndigelsesmulighederne, om de ønsker at modtage en vielsesbemyndigelse.

Det foreslås videre at lovfæste reglerne om tilbagekaldelse og bortfald af vielsesbemyndigelser. Dette forslag foreslås gennemført ved, at der i § 18, stk. 2, i ægteskabsloven indsættes et nyt 3. pkt., hvorefter en vielsesbemyndigelse kan tilbagekaldes, og hvorefter en bemyndigelse bortfalder, når den, der er blevet bemyndiget, forlader sin stilling eller udtræder af kommunalbestyrelsen.

I forhold til den gældende retsstilling vil forslaget betyde, at vielsesbemyndigelser til medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke bortfalder ved valg til kommunalbestyrelsen men alene ved udtrædelse af kommunalbestyrelsen, og at ingen konkrete bemyndigelser bortfalder ved borgmesterskifte. En ny borgmester må således tilbagekalde de vielsesbemyndigelser, der ikke ønskes opretholdt.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der henvises endvidere den ved lovforslagets § 6 foreslåede ændring af § 16 f i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019, hvorefter tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen ligesom nuværende medlemmer af kommunalbestyrelsen vil kunne modtage befodringsgodtgørelse, når de i forbindelse med foretagelse af en vielse har transportudgifter.

Som følge af forslaget om vielsesbemyndigelse vil bestemmelserne om vielsesbemyndigelse i ægteskabsbekendtgørelsen blive ophævet.

2.3. Værneting i sager om samvær med børn efter adoption.

2.3.1. Gældende ret

Efter § 16 i adoptionsloven indtræder der ved adoption samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres barn. Samtidig bortfalder retsforholdet mellem barnet og dets oprindelige slægtninge. Dette indebærer, at der efter adoptionen ikke længere består et juridisk bånd mellem barnet og dets oprindelige slægtninge.

Efter § 20 a i forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020, kan der dog efter anmodning fra de oprindelige slægtninge til et adopteret barn fastsættes samvær eller anden form for kontakt mellem barnet og disse slægtninge, navnlig hvis barnet forud for adoptionen havde samvær eller anden form for kontakt med den, som anmoder om fastsættelse af samvær m.v. Dette gælder også, når Ankestyrelsen har truffet afgørelse om, at et barn uden forældresamtykke skal adopteres efter § 9, stk. 1-3, i adoptionsloven, og barnet efter § 32 a i adoptionsloven midlertidigt er placeret hos den, som Adoptionsnævnet har udvalgt til at adoptere barnet.

Muligheden for at fastsætte samvær eller anden kontakt efter § 20 a i forældreansvarsloven omfatter alle adoptioner. Bestemmelsen finder således både anvendelse i tilfælde, hvor barnet er adopteret med forældrenes samtykke, herunder ved en stedbarns-adoption, samt i tilfælde hvor barnet er bortadopteret uden forældrenes samtykke, jf. § 9 i adoptionsloven.

Samvær vil navnlig være relevant, hvis der har været løbende kontakt mellem barnet og forældrene eller andre familiemedlemmer inden adoptionen. Det primære anvendelsesområde for bestemmelsen er således adoptionssager, hvor et større barn forud for adoptionen har været anbragt uden for hjemmet og under anbringelsen har haft løbende samvær eller kontakt med sine forældre m.v.

Det er også muligt at fastsætte samvær mellem et helt lille barn og de oprindelige slægtninge efter bortadoption af barnet, selvom der ikke har været kontakt forud for adoptionen. Muligheden omfatter også situationer, hvor der hverken før eller efter adoptionen har været kontakt mellem barnet og ansøgeren, men hvor der i forhold til et større barn opstår et behov for eller ønske om kontakt, og en sådan kontakt vurderes at være bedst for barnet.

De grunde, der fører til at gennemføre en adoption uden samtykke, vil som oftest være grunde der taler imod, at det vil være til barnets bedste at fastsætte samvær med forældrene. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at det vil være bedst for barnet at have samvær med de oprindelige forældre og andre slægtninge, navnlig hvor der i forvejen er en kontakt til en eller begge forældre. I sådanne tilfælde forudsætter fastsættelse af samvær, at samværet vurderes at være bedst for barnet, og at det kan foregå under betryggende forhold.

En sag om adoption består af to adskilte dele: Først tages der stilling til frigivelse af barnet til adoption med eller uden forældrenes samtykke, og dernæst tages der stilling til, hvem der skal adoptere barnet. Barnets forældre er parter i den del af adoptionssagen, der vedrører frigivelse af barnets til adoption, mens de ikke er parter i den del af sagen, der vedrører, hvem der skal adoptere barnet. En adoption kan således være anonym, idet forældrene i nogle situationer ikke kender identiteten på den, der adopterer barnet. Dette gælder dog ikke ved familieadoptioner, dvs. situationer hvor der består nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og adoptivbarnet eller dets forældre.

Uanset anonymiteten har de oprindelige forældre dog efter adoptionen mulighed for at få tilsendt anonymiserede opfølgingsrapporter om barnet ca. hvert tredje år, indtil barnet fylder 18 år. Familieretshuset udarbejder en opfølgingsrapport ét år efter adoptionen. Ifølge Adoptionsnævnets procedure bliver adoptivforældrene bedt om at udarbejde opfølgingsrapporterne i de år, hvor barnet fylder 4 år, 7 år, 10 år, 13 år og 16 år. Det er dog ikke muligt at gennemtvinge udarbejdelsen af sådanne opfølgingsrapporter over for adoptanterne. Opfølgingsrapporterne opbevares af Adoptionsnævnet, og de oprindelige forældre har mulighed for at få tilsendt rapporterne automatisk, hvis de ønsker dette. De har også mulighed for på et senere tidspunkt at få tilsendt rapporterne.

Det følger af § 4 i forældreansvarsloven, at afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Familieretshuset og familieretten skal have fokus på, at afgørelserne skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold. Endvidere følger det af lovens §§ 5 og 34, at i alle forhold vedrørende barnet skal der tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter alder og modenhed. Barnet skal inddrages under en sag om bl.a. samvær, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette kan ske ved samtaler med barnet, børnesagkyndige undersøgelser eller på anden måde, der belyser barnets perspektiv.

Efter § 7, jf. § 32, i lov om Familieretshuset, jf. lovbekendtgørelsen nr. 766 af 7. august 2019 (Familieretshusloven) behandles sager om samvær eller anden kontakt, der er komplekse, af Familieretshuset. Når sagen er oplyst, indbringer Familieretshuset sagen for familieretten til afgørelse. Efter § 6, stk. 1, jf. §§ 26 og 27, i Familieretshusloven, afgøres sager om samvær eller anden kontakt, der er mindre enkle, som udgangspunkt af Familieretshuset. Familieretshuset indbringer dog bl.a. sagen for familieretten til afgørelse, når sagen indeholder komplicerede faktiske eller juridiske problemstillinger.

Efter § 39 i Familieretshusloven indbringes en afgørelse efter forældreansvarsloven, der er truffet af Familieretshuset, efter anmodning fra en part for familieretten til prøvelse, og efter lovens § 42, stk. 1, indbringer Familieretshuset sager og afgørelser efter lovens §§ 27, 32 og 39 for den familieret, der følger af § 448 b i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1445 af 29. september 2020.

Efter § 448 b, stk. 2, i retsplejeloven indbringer Familieretshuset en sag eller afgørelse efter forældreansvarsloven for familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl. Har barnet ikke bopæl her i landet, indbringes sagen for familieretten ved sagsøgtes hjemting. Har sagsøgte ikke hjemting her i landet, indbringes sagen for familieretten ved sagsøgerens hjemting. Det følger af bestemmelsens stk. 5, at Familieretshuset uanset stk. 2 kan bestemme, hvilken familieret en sag eller afgørelse skal indbringes for. Endvidere følger det af bestemmelsens stk. 6, at den familieret,

som en sag er indbragt for, kan henvise sagen til behandling ved familieretten i en anden retskreds, hvis det er mest hensigtsmæssigt, at sagen behandles der.

2.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Ankestyrelsen har oplyst, at barnets forhold til sin oprindelige slægt indgår i mange kommende adoptanters overvejelser om at adoptere et barn. For nogle af disse kommende adoptanter er det vigtigt, at adoptionen er anonym sådan, at barnets oprindelige slægt ikke får oplyst adoptantens identitet. Det er derfor også vigtigt, at behandlingen af sager vedrørende adopterede børn tilrettelægges sådan, at barnets oprindelige forældre og andre slægtninge ikke kan få oplyst hverken adoptanternes identitet eller barnets identitet efter adoptionen, og at de heller ikke kan få oplysninger, der sætter dem i stand til at finde frem til adoptanten eller barnet.

Navnlig i situationer, hvor barnets oprindelige forældre ikke er enige i adoptionen, der derfor er truffet uden deres samtykke, er det relevant at sikre, at de oprindelige forældre og deres familie hverken direkte eller indirekte kan få oplyst adoptanternes og barnets identitet. De oprindelige forældre og deres familie vil i så fald ikke have mulighed for at opsøge barnet og på den måde modarbejde barnets familieskifte.

Efter ministeriets opfattelse er det vigtigt at kunne beskytte et bortadopteret barn imod at blive opsøgt af sine oprindelige slægtninge og deres familie, når dette ikke sker efter aftale med adoptivforældrene.

Når en sag om samvær med et bortadopteret barn efter § 20 a i forældreansvarsloven i overensstemmelse med § 448 b, stk. 2, i retsplejeloven indbringes for familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl, kan det sætte barnets oprindelige slægtninge i stand til at identificere barnet og dets bopæl. Dette gælder ikke mindst, hvis barnet bor i en af de mindre retskredse.

For at undgå dette bør § 448 b, stk. 2, ændres sådan, at en sag eller afgørelse om samvær eller om anden kontakt end samvær efter § 20 a i forældreansvarsloven indbringes for familieretten i den retskreds, hvor den, der ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting. På den måde får barnets oprindelige slægtninge ikke oplysninger om, hvor i landet barnet bor.

Dette bør ikke kun omfatte situationer, hvor barnet er bortadopteret uden forældrenes samtykke, jf. § 9 i adoptionsloven, men alle situationer hvor der søges om samvær eller anden kontakt efter § 20 a i forældreansvarsloven. Ordningen bør således omfatte alle adoptioner, herunder også anonyme adoptioner, der er gennemført med forældrenes samtykke, samt familieadoptioner hvor forældre kender adoptanterne. Dette skyldes, at det bør kunne afklares objektivt, hvilken familieret sagen skal indbringes for, og det opfyldes ved at lade det afgørende for værnetingsspørgsmålet være, om der er tale om en sag efter § 20 a i forældreansvarsloven.

Endelig bør ordningen udformes sådan, at den ikke berører de oprindelige slægtninge ret til samvær med barnet.

2.3.3. Den foreslåede ordning

For yderligere at beskytte barnets og adoptivforældrenes anonymitet i sager om samvær eller om anden kontakt end samvær efter § 20 a i forældreansvarsloven, der indbringes for familieretten, foreslås det, at sådanne sager vil skulle indbringes for familieretten i den retskreds, hvor den, der

ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting. Dette forslag foreslås gennemført ved, at der i § 448 b, stk. 2, i retsplejeloven som et nyt 4. pkt. indsættes en bestemmelse, hvorefter en sag eller afgørelse om samvær eller om anden kontakt end samvær efter § 20 a i forældreansvarsloven vil skulle indbringes for familieretten i den retskreds, hvor den, der ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting.

Forslaget vil betyde, at Familieretshuset som udgangspunkt vil skulle indbringe alle § 20 a-sager for familieretten i den retskreds, hvor den, der ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 5, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.4. Internationale børnebortførelser

2.4.1. Gældende ret

Lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser), jf. lovbekendtgørelse nr. 768 af 7. august 2019, som ændret ved § 5 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, (børnebortførelsesloven) indeholder bl.a. regler om behandlingen af anmodninger om tilbagegivelse efter Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser (Haagerbørnebortførelseskonventionen), jf. bekendtgørelse nr. 110 af 21. november 1991, Lovtidende C, af børn, der er bortført til Danmark fra en anden konventionsstat.

Formålet med konventionen er at sikre, at et bortført barn tilbagegives med henblik på, at afgørelsen om uenigheden mellem forældrene om forældreansvaret i forhold til barnet kan blive afgjort til barnets bedste i den stat, hvor barnet boede på bortførelsestidspunktet. Det må således ikke være muligt for en forælder at bortføre et barn til en anden stat, hvor den pågældende forælder har bedre muligheder for få forældreansvaret over barnet. En international børnebortførelse udspringer således ofte af en konflikt mellem to forældre, som ikke er enige om, hvor deres barn skal bo.

Børnebortførelsesloven finder endvidere anvendelse på fuldbyrdelse i Danmark af udenlandske afgørelser om forældreansvar efter Europarådskonventionen af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed (Europarådskonventionen af 1980), jf. bekendtgørelse nr. 103 af 17. oktober 1991, Lovtidende C.

Fuldbyrdelse i Danmark af udenlandske afgørelser om forældreansvar er endvidere omfattet af Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen), der er sat i kraft for Danmark ved lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, jf. lovbekendtgørelse nr. 777 af 7. august 2019.

De tre konventioner finder også anvendelse ved anmodninger om tilbagegivelse af børn, der er bortført fra Danmark til andre konventionsstater og på fuldbyrdelse af danske afgørelser om forældreansvar i andre konventionsstater.

2.4.1.1. Centralmyndighedens rolle ved behandlingen af børnebortførelsessager

Alle stater, der har tiltrådt Haagerbørnebortførelseskonventionen, Europarådskonventionen af 1980 eller Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, herunder Danmark, skal udpege en centralmyndighed, der varetager en række opgaver efter den pågældende konvention.

Efter § 3, stk. 2, i børnebortførelsesloven bestemmer social og ældreministeren, hvem der er centralmyndighed her i landet for Haagerbørnebortførelseskonventionen og Europarådskonventionen af 1980. Ved bekendtgørelse nr. 453 af 18. juni 1991 om ikrafttræden af lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser), som ændret ved bekendtgørelse nr. 748 af 21. juni 2013, er Social- og Ældreministeriet udpeget som centralmyndighed for de to konventioner.

Efter lovens § 3, stk. 1, skal centralmyndigheden modtage og formidle henvendelser i henhold til konventionerne, samarbejde med centralmyndighederne i de øvrige stater, som har tiltrådt konventionerne (konventionsstaterne), og udføre de opgaver, som ifølge konventionerne i øvrigt påhviler centralmyndigheden.

Ved bekendtgørelse nr. 974 af 29. september 2011 om centralmyndigheden for Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, som ændret ved bekendtgørelse nr. 705 af 18. juni 2013, er Social- og Ældreministeriet udpeget som centralmyndighed for Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Efter bekendtgørelsen varetager centralmyndigheden tilsvarende opgaver som efter de to andre konventioner.

Der blev den 22. maj 2013 indgået en politisk aftale mellem alle Folketingets daværende partier om en skærpet indsats for bortførte børn med henblik på at forbedre og optimere den statslige indsats i situationer, hvor børn bortføres fra Danmark til en anden stat af den ene forælder. På den baggrund blev der i 2014 oprettet en koordinationsenhed for børnebortførelser med det formål at støtte og vejlede den efterladte forælder i sager om internationale børnebortførelser. Dette omfatter også sager, hvor barnet er bortført til en stat, som Danmark ikke har et konventions samarbejde med om børnebortførelser. Enheden er placeret i Social- og Ældreministeriet, der arbejder med sagerne, indtil barnet fylder 18 år.

I overensstemmelse med aftalen koordinerer Social- og Ældreministeriet danske myndigheders arbejde med at søge tilbagegivelse af børn, der er bortført til andre stater. I den forbindelse sørger ministeriet for, at den efterladte forælder har den tilstrækkelige viden om sine handlemuligheder og om den forventede behandling af bortførelsessagen.

I forhold til børn, der er bortført til andre konventionsstater, består arbejdet hovedsageligt i fremsendelse af en anmodning om tilbagegivelse af barnet til centralmyndigheden i den pågældende stat, der videresender anmodningen til den kompetente fuldbyrdelsesmyndighed i den stat. Social- og Ældreministeriet bidrager til besvarelsen af eventuelle spørgsmål fra myndighederne i den stat, som barnet er bortført til, og holder den efterladte forælder orienteret om sagen.

Denne fremgangsmåde kan ikke anvendes ved børnebortførelse til et ikke-konventionsstat. Sådanne bortførelsessager skal oftest løses ved, at der skabes kontakt mellem forældrene, og at forældrene sammen finder en mindelig løsning i barnets interesse.

Efter § 1, stk. 2, i børnebortførelsesloven gælder loven for børn under 16 år. Denne aldersgrænse svarer til aldersgrænserne i Haagerbørnebortførelseskonventionen og Europarådskonventionen af 1980. Haagerbørnebeskyttelseskonventionen gælder for børn under 18 år.

Social- og Ældreministeriet behandler børnebortførelsessager til ikke-konventionsstater, indtil barnet fylder 18 år.

En forælder, der søger et barn, der er bortført til en konventionsstat eller en ikke-konventionsstat, tilbagegivet til Danmark, vælger selv, om sagen skal behandles af centralmyndigheden.

2.4.1.2. Tilbagekaldelse af udpegningen af en advokat, som anbefalet og særligt egnet advokat i børnebortførelsessager

Efter § 12, stk. 1, i børnebortførelsesloven behandles en sag om tilbagegivelse af et barn, der er bortført til Danmark fra en anden konventionsstat, af familieretten. Under behandlingen af en sådan sag beskikker familieretten efter lovens § 18, stk. 2, en advokat for den, der har anmodet om tilbagegivelse af barnet.

Efter § 18 a i børnebortførelsesloven udpeger social- og ældreministeren efter ansøgning et antal advokater, som må anses som særligt egnede til beskikkelse efter lovens § 18, stk. 2.

Til brug for behandlingen af sager om tilbagegivelse af børn, der er bortført fra Danmark til udlandet, udpeger social- og ældreministeren efter lovens § 20 d efter ansøgning et antal advokater, som ministeren kan anbefale forældremyndighedsindehaveren at benytte i sager om børnebortførelse. Bestemmelsen omfatter både bortførelse til konventionsstater og ikke-konventionsstater.

Hverken familieretten eller den efterladte forælder har pligt til at vælge en advokat blandt de udpegede advokater.

En udpegning efter §§ 18 a og 20 d gælder på ulovbestemt grundlag, indtil der foretages nye udpegninger, hvilket sker hvert fjerde år. Der er mulighed for genudpegelse. Der er senest udpeget advokater efter §§ 18 a og 20 d pr. 16. november 2018 til udløb den 15. november 2022.

Advokaterne udpeges ud fra de kriterier, der fremgår af bemærkningerne til lov nr. 434 af 8. maj 2006 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Efter disse bemærkninger er det en forudsætning for udpegelsen, at ansøgeren udøver advokatvirksomhed i Danmark og ikke er fyldt 70 år. Ved udpegelsen skal der endvidere lægges vægt på indgående kendskab til familieret, procedureerfaring, beherskelse af et eller flere fremmedsprog samt dygtighed og engagement i virket som advokat. Der henvises til Folketingstidende 2005-06, tillæg A, L 148 som fremsat, side 4520,

I forbindelse med nyudpegningen hvert fjerde år anmoder Social- og Ældreministeriet Advokatrådet om en vejledende udtalelse om de indkomne ansøgninger.

Børnebortførelsesloven indeholder ikke regler om tilbagekaldelse af en udpegning efter lovens §§ 18 a og 20 d. En udpegning af en advokat kan derfor kun tilbagekaldes, hvis betingelserne for en ulovhjemlet tilbagekaldelse af en begunstigende forvaltningsakt er opfyldt. Det følger af almindelige retsgrundsætninger, at en forvaltningsmyndighed under visse omstændigheder har ret til at tilbagekalde en begunstigende afgørelse, også selvom den pågældende lovgivning ikke indeholder bestemmelser om tilbagekaldelse.

Selvom der således ikke kræves lovhjemmel til at tilbagekalde en afgørelse, betyder dette ikke, at adgangen til at tilbagekalde en afgørelse er fri. Det klare udgangspunkt er, at en afgørelse, som en borger ønsker at fastholde, ikke uden videre kan tilbagekaldes. Det er en grundlæggende betingelse for at tilbagekalde en afgørelse, at der er en relevant og saglig begrundelse for tilbagekaldelsen.

For at en begunstigende afgørelse undtagelsesvist kan tilbagekaldes, skal der foretages en helhedsvurdering af en række forhold. Kernen i denne vurdering er en afvejning af hensynet til adressatens berettigede forventninger om, at afgørelsen står ved magt, vurderet over for hensynet til modstående – herunder offentlige – interesser i en tilbagekaldelse af afgørelsen. Der kan eksempelvis lægges vægt på de interesser, som efter den pågældende lovgivning og dennes formål tillægges særlig vægt. Der kan endvidere lægges vægt på, om der er fremkommet nye oplysninger efter den oprindelige afgørelse. Proportionalitetsprincippet gælder ligeledes ved vurderingen af, om afgørelsen kan tilbagekaldes. Dette indebærer bl.a., at jo mere indgribende en tilbagekaldelse af afgørelsen vil være for adressaten, jo mere tungtvejende grunde skal der foreligge for at tilbagekaldelse afgørelsen.

Det kan indgå i overvejelserne om at tilbagekalde en udpegning af en advokat efter §§ 18 a og 20 d i børnebortførelsesloven, om advokaten har udvist en adfærd, der ikke stemmer med god advokatskik. Der henvises til § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven, hvorefter en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. Sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed, og en advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Da en tilbagekaldelse af en udpegning af en advokat efter §§ 18 a og 20 d i børnebortførelsesloven ikke kan anses som særligt indgribende for advokaten, må det antages, at der er mulighed for efter en konkret vurdering at tilbagekalde udpegningen. Der kan herved lægges vægt på, om advokaten har tilsidesat god advokatskik, jf. § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven.

2.4.1.3. Samvær under behandlingen af en sag om tilbagegivelse af et barn, der er bortført til Danmark

Det følger af § 10, stk. 1, i børnebortførelsesloven, at børn, som ulovligt er ført til eller ulovligt tilbageholdes i Danmark, efter anmodning skal tilbagegives, hvis barnet umiddelbart før bortførelsen eller tilbagegivelsen havde bopæl i en stat, som har tiltrådt Haagerbørnebortførelseskonventionen. Anmodningen om tilbagegivelse behandles efter lovens § 12, stk. 1, af familieretten.

Det følger af artikel 11 i Haagerbørnebortførelseskonventionen, at domstolene skal handle hurtigt i sager om børns tilbagegivelse. Uanset dette kan behandlingen af en tilbagegivelsessag trække ud, f.eks. fordi der skal foretages undersøgelser af, hvad der i relation til tilbagegivelse vil være bedst for barnet. Der henvises til § 10 i børnebortførelsesloven, hvorefter tilbagegivelse af et bortført barn bl.a. kan nægtes, hvis der er en alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen vil være til skade for barnets sjælelige eller legemlige sundhed, barnet selv modsætter sig tilbagegivelsen, eller tilbagegivelsen ikke vil være forenelig med grundlæggende principper her i landet til beskyttelse af menneskelige friheder og rettigheder.

I situationer, hvor behandlingen af sagen trækker ud, kan det være til barnets bedste, at der under familierettens behandling af sagen etableres samvær eller anden kontakt mellem barnet og den forælder, som barnet er blevet bortført fra.

Regler om danske myndigheders internationale kompetence i sager om samvær og anden kontakt fremgår af § 448 g i retsplejeloven. Det følger af bestemmelsens stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, at når et barn ulovligt er ført til Danmark eller ulovligt tilbageholdes her, kan en sag om samvær m.v. som udgangspunktet ikke behandles i Danmark. Det følger dog af bestemmelsens stk. 1, nr. 5, at en samværs sag m.v. kan behandles i Danmark, når barnet opholder sig her, og sagen er så hastende, at en afgørelse fra myndighederne i den stat, hvor barnet har bopæl, ikke kan afventes. Denne bestemmelse er en udmøntning af artikel 11 i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, hvoraf det fremgår, at i alle hastetilfælde har myndighederne i en kontraherende stat, på hvis område barnet befinder sig, kompetence til at træffe alle nødvendige beskyttelsesforanstaltninger, herunder en afgørelse om samvær eller anden kontakt. Dette indebærer, at i situationer, hvor myndighederne i den stat, hvor barnet boede inden bortførelsen, ikke hurtigt kan træffe afgørelse om samvær eller anden kontakt under behandlingen af en tilbagegivelsessag, og hvis fastsættelse af samvær eller anden kontakt under behandlingen af sagen af hensyn til barnet haster, vil danske myndigheder kunne træffe afgørelse om samværet eller kontakten.

Hvis den forælder, som barnet er bortført fra, ønsker, at der træffes afgørelse om samvær m.v. under behandlingen af tilbagegivelsessagen, skal sagen starte i Familieretshuset. Det følger således af § 31 i forældreansvarsloven, at anmodning om en afgørelse om samvær eller anden kontakt skal indgives til Familieretshuset.

Efter § 7, jf. § 32, i Familieretshusloven behandles sager om samvær eller anden kontakt, der er komplekse, af Familieretshuset. Når sagen er oplyst, indbringer Familieretshuset sagen for familieretten til afgørelse. Efter § 6, stk. 1, jf. §§ 26 og 27, i Familieretshusloven, afgøres sager om samvær eller anden kontakt, der er mindre enkle, som udgangspunkt af Familieretshuset. Familieretshuset indbringer bl.a. sagen for familieretten til afgørelse, når der er tale om en afgørelse om samvær, der vil være indgribende for barnet.

Det følger dog af § 448 c, stk. 1, i retsplejeloven, at familieretten i forbindelse med behandlingen af en sag efter forældreansvarsloven, der er indbragt for familieretten til afgørelse efter §§ 27 eller 32 i Familieretshusloven, efter anmodning fra en part kan træffe afgørelse om bl.a. fastsættelse af samvær, når samværs sagen har nær sammenhæng med den sag efter forældreansvarsloven, som familieretten har under behandling. Denne bestemmelse giver ikke mulighed for at indgive en anmodning om fastsættelse af samvær m.v. til den familieret, der behandler en tilbagegivelsessag, da tilbagegivelsessager ikke behandles efter forældreansvarsloven, men efter børnebortførelsesloven.

Det følger af §§ 19 og 21 i forældreansvarsloven, at barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos. Hvis der er uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær, kan der efter anmodning træffes afgørelse herom og fastsættes de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed, herunder vilkår om pasdeponering og vilkår til sikring af, at forælderen ikke er påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer under samværet.

Efter § 22 i forældreansvarsloven kan der i særlige tilfælde træffes bestemmelse om anden kontakt end samvær med barnet i form af telefonsamtaler, brevveksling, elektronisk post, fotografier el. lign.

Under behandlingen af bl.a. en sag om samvær kan der efter § 29 i forældreansvarsloven træffes afgørelse om midlertidig samvær eller anden kontakt.

Det følger af § 4 i forældreansvarsloven, at afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Familieretshuset og familieretten skal have fokus på, at afgørelser skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold. Endvidere følger det af lovens §§ 5 og 34, at i alle forhold vedrørende barnet skal der tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter alder og modenhed. Barnet skal inddrages under en sag om bl.a. samvær, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette kan ske ved samtaler med barnet, børnesagkyndige undersøgelser eller på anden måde, der belyser barnets perspektiv.

2.4.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Social- og Ældreministeriet finder, at behandlingen af sager om børnebortførelser til ikke-konventionsstater bør lovfæstes. Disse sager bør fortsat behandles af den samme myndighed, der efter § 3, stk. 2, i børnebortførelsesloven er udpeget som centralmyndighed for Haagerbørnebortførelseskonventionen og Europarådskonventionen af 1980, hvilket i dag er Social- og Ældreministeriet.

Samtidig finder ministeriet, at den ulovbestemte adgang til at tilbagekalde advokatudpegelser efter §§ 18 a og 20 d i børnebortførelsesloven ligeledes bør lovfæstes sådan, at en udpegning kan tilbagekaldes, hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde. Der henvises til bestemmelserne om god advokatskik i § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven. I den forbindelse bør det præciseres, at en udpegning gælder i fire år, og at den bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Af hensyn til et barn, der ulovligt er blevet bortført til Danmark, bør der etableres mulighed for at indgive anmodning om fastsættelse af samvær til den familieret, der behandler sagen om tilbagegivelse af barnet efter Haagerbørnebortførelseskonventionen. Dette skyldes, at der på den måde hurtigere vil kunne træffes afgørelse om samværet, fordi de undersøgelser, der er nødvendige for behandlingen af tilbagegivelsessagen, også vil kunne anvendes ved behandlingen af samværsagen, og hvis der skal fastsættes samvær, vil samværet kunne fastsættes sådan, at det er koordineret med familierettens behandling af tilbagegivelsessagen. Dette bør også omfatte anmodning om anden kontakt end samvær, f.eks. digitale møder der er nemmere at gennemføre selvom den pågældende forælder befinder sig i udlandet.

2.4.3. Den foreslåede ordning

På den baggrund foreslås det at lovfæste centralmyndighedens behandling af børnebortførelsessager til ikke-konventionsstater. Forslaget foreslås gennemført ved, at der i børnebortførelsesloven indsættes et nyt kapitel 6 b om børnebortførelser til stater, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med. I dette kapitel foreslås det, at der som § 20 e indsættes en ny bestemmelse, der fastlægger, at når et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter

Haagerbørnebortførelseskonventionen, Europarådskonventionen af 1980 eller Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, modtager og videreformidler centralmyndigheden efter lovens § 3, stk. 2, dvs. Social- og Ældreministeriet, henvendelser om tilbagegivelse af barnet. I den foreslåede bestemmelse i § 20 e indsættes som et nyt stk. 2 en bestemmelse, hvorefter § 20 e gælder for børn under 18 år. For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 3, nr. 7, og bemærkningerne hertil. Som konsekvens af den foreslåede bestemmelse i § 20 e foreslås § 1, stk. 1 og 2, i børnebortførelsesloven ændret, jf. lovforslagets § 3, nr. 1 og 2.

Videre foreslås det at lovfæste muligheden for at tilbagekalde advokatudpegninger efter §§ 18 a og 20 d i børnebortførelsesloven. Forslaget foreslås gennemført ved, at der i § 18 a i børnebortførelsesloven som et nyt stk. 3 indsættes en bestemmelse, hvorefter social- og ældreministeren kan tilbagekalde en advokatudpegning efter den gældende bestemmelse i § 18 a, hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde. Samtidig foreslås det, at der i § 20 d i børnebortførelsesloven som et nyt stk. 3 indsættes en bestemmelse, hvorefter social og ældreministeren kan tilbagekalde en advokatudpegning efter den gældende bestemmelse i § 20 d, hvis betingelserne i den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 3, er opfyldt.

Derudover foreslås det, at der i både § 18 a og § 20 d i børnebortførelseslovens som nyt stk. 2 indsættes en bestemmelse, hvorefter en advokatudpegning efter de gældende bestemmelse i §§ 18 a og 20 d gælder i 4 år, og at udpegningen bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed. For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 3, nr. 5 og 6, og bemærkningerne hertil.

Endelig foreslås det at give familieretten kompetence til at behandle en samværs sag m.v. under behandlingen af sag om tilbagegivelse af et bortført barn, uden at sagen først har været behandlet af Familieretshuset. Forslaget foreslås gennemført ved, at der i § 448 c i retsplejeloven som et nyt stk. 3 indsættes en ny bestemmelse, hvorefter familieretten i forbindelse med behandlingen af en sag om tilbagegivelse af et bortført barn efter anmodning fra en part kan træffe afgørelse om samvær eller anden kontakt. Som konsekvens af den foreslåede bestemmelse i § 448 c, stk. 1, i retsplejeloven foreslås § 448, stk. 3, i retsplejeloven, der bliver stk. 4, ændret. Forslaget vil betyde, at der i børnebortførelsessager hurtigere vil kunne træffes afgørelse om samværet. For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 5, nr. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for det offentlige. Da lovforslaget alene indeholder justeringer af allerede eksisterende ordninger, har det heller ikke implementeringskonsekvenser af betydning for de involverede myndigheder, og det har heller ikke digitaliseringsrelaterede konsekvenser.

I relation til principperne for digitaliseringsklar lovgivning opfylder lovforslaget princippet om klare og enkle regler, men lovforslaget opfylder ikke princippet om automatisk sagsbehandling. Dette skyldes, at det er nødvendigt, at de involverede myndigheder behandler hver sag individuelt, hvilket indebærer faglige skøn, hvorfor der ikke kan sagsbehandles efter objektive kriterier. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at medføre positive konsekvenser for borgerne, idet det vil give flere borgere mulighed for at blive viet på netop de dage og de steder, de ønsker, og idet behandlingen af en samværssag i forbindelse med en sag om tilbagegivelse af et bortført barn vil blive lettere.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. juni 2021 til den 18. august 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Adoption & Samfund, Adoptionsnævnet, Adoptionspolitisk Forum, Adoptionstrekanten, Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, byretterne, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Kvindesamfund, Danske Advokater, Danske Arveretsadvokater, Danske Familieadvokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Departementet for Børn, Unge, Familie og Justitsområdet (Grønland), Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, Domstolsstyrelsen, Familieretshuset, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kvinderådet, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen Børn og Samvær, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsombudsmanden i Grønland, Socialministeriet (Færøerne), Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Tænketanken Adoption, Vestre Landsret og Østre Landsret.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Lovforslaget vurderes at medføre positive konsekvenser for borgerne, idet det vil give flere borgere mulighed for at blive viet på netop de dage og de steder, de ønsker, og idet behandlingen af en samværs sag i forbindelse med en sag om tilbagegivelse af et bortført barn vil blive lettere.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

[Adoption]

Til nr. 1

En ægtefælle kan efter § 5 a, stk. 1, i adoptionsloven adoptere den anden ægtefælles barn. Dette kaldes stedbarns adoption. Tilsvarende kan en samlever adoptere den anden samlevers barn. Efter bestemmelsens stk. 2, 1. pkt., kan stedbarns adoption endvidere ske af en tidligere ægtefælles eller samlevers barn. Er ægteskabet ophørt ved skilsmisse eller omstødelse, eller er samlivet ophævet,

kan stedbarnsadoption efter bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., kun ske, hvis den, der ønskes adopteret, er myndig, dvs. fyldt 18 år.

I relation til § 5 a, stk. 1, bemærkes, at ægteskab ikke betragtes som ophørt ved separation, og at der derfor kan gennemføres en stedbarnsadoption, selvom ansøgeren og barnets forælder er separerede. Efter Ankestyrelsens praksis forudsætter dette dog, at ægtefællerne fortsat er samlevende på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles. Ophæver ægtefællerne samlivet under behandlingen af en ansøgning om stedbarnsadoption, afslås ansøgningen, også selvom ægtefællerne var samlevende på ansøgningstidspunktet. Der er således ikke noget til hinder for stedbarnsadoption, selvom begge ægtefæller eller den ene af dem gennem en separation har tilkendegivet, at ægteskabet og samlivet ønskes opløst, forudsat at ægtefællerne endnu ikke er flyttet fra hinanden på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles.

Det samme gør sig gældende i relation til ugifte samlevende. Det er også her en betingelse for stedbarnsadoption, at de er samlevende på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles.

I relation til stedbarnsadoption af børn, der ikke er fyldt 18 år, bemærkes, at det efter § 5 a, stk. 2, er muligt at stedbarnsadoptere en afdød ægtefælles eller samlevers barn, mens det ikke er muligt at stedbarnsadoptere en fraskilt ægtefælles barn eller at stedbarnsadoptere en tidligere samlevers barn. Derimod giver bestemmelsen i relation til børn, der er fyldt 18 år, ud over muligheden for at stedbarnsadoptere en afdød ægtefælles eller samlevers barn også mulighed for at adoptere en fraskilt ægtefælles barn og en tidligere samlevers barn.

Ved vurderingen af, om adoptionen efter § 2 i adoptionsloven kan antages at være bedst for barnet, lægges der vægt på, om familien har opnået den fornødne stabilitet, således at ønsket om adoption er en velovervejede beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie. Der stilles derfor efter praksis som udgangspunkt krav om, at ansøgeren på ansøgningstidspunktet har levet sammen med ægtefællen eller samleveren og barnet i mindst 2½ år. Selvom samlivskravet er opfyldt, afslås adoption dog, hvis det forventes, at samlivet fremover ikke vil være stabilt.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.1.

Det foreslås, at § 5 a, stk. 2, 2. pkt., i adoptionsloven ophæves.

Forslaget vil betyde, at det ikke længere vil være til hinder for stedbarnsadoption, at barnets forælder og stedforælderen er blevet skilt, eller at de har ophævet samlivet. Dette kan f.eks. være relevant, hvis ansøgeren og barnets forælder er enige om ikke længere at danne par, men de samtidig er enige om, at de efter samlivsophævelsen fortsat vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet i fællesskab på samme måde som under samlivet.

Den foreslåede mulighed for stedbarnsadoption af et mindreårigt barn af ansøgerens fraskilte ægtefælle eller tidligere samlever vil ikke ændre de grundlæggende adoptionsbetingelser.

Stedbarnsadoption af et mindreårigt barn af ansøgerens fraskilte ægtefælle eller tidligere samlever vil efter forslaget således fortsat forudsætte, at de grundlæggende betingelser for adoption er opfyldt: adoptionen skal være bedst for barnet, barnet skal have været opfostret hos ansøgeren, der skal have levet sammen med ægtefællen eller samleveren og barnet i mindst 2½ år, ægtefællen eller samleveren skal være enig i adoptionen, og en eventuel anden forælder skal være inddraget i sagen.

Endvidere skal der tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte adoption, og hvis barnet er fyldt 12 år, skal barnets som udgangspunkt samtykke i adoptionen.

Den omstændighed, at forælderen og stedforælderen ikke længere er gift, eller at de har ophævet samlivet, skal indgå i vurderingen af, om stedbarnsadoption vil være til barnets bedste. Det vil være et væsentligt element i vurderingen af barnets bedste, om det må antages, at forælderen og stedforælderen vil være i stand til fortsat i fællesskab at varetage ansvaret for barnet.

Begrundelsen for forslaget er, at rammerne for at meddele stedbarnsadoption bør være så vide og fleksible som muligt, forudsat at adoption alene meddeles efter en vurdering af, hvad der er bedst for det enkelte barn. Da bestemmelsen i § 5 a, stk. 2, 2. pkt., i adoptionsloven om, at der ikke kan gennemføres stedbarnsadoption af et mindreårigt barn efter skilsmisse, blev indført, var det en grundlæggende betingelse for stedbarnsadoption, at ansøgeren og barnets forælder var gift med hinanden. Efterfølgende er der indført mulighed for stedbarnsadoption, selvom parterne ikke er gift med hinanden, blot de bor sammen og har boet sammen med barnet i 2½ år, og deres samliv også fremadrettet vurderes at ville være stabilt. Ægteskab anses således i relation til stedbarnsadoption ikke længere som en nødvendig forudsætning for stabiliteten omkring et mindreårigt barn. Endvidere kan en stedbarnsadoption gennemføres i en situation, hvor et gift par er blevet separeret, men endnu ikke blevet skilt, blot de forsat er samlevende på det tidspunkt, hvor adoptionen meddeles.

Lovgivningen understøtter også gennem reglerne om fælles forældremyndighed og delt bopæl, at det fælles ansvar for et mindreårigt barn fortsætter efter skilsmisse og samlivsophævelse, og dette gælder også for en forælder og en stedforælder.

På den baggrund ses der ikke at være noget til hinder for at give mulighed for stedbarnsadoption i en situation, hvor en forælder og en stedforælder i en periode sammen har opdraget barnet, og efter skilsmisse henholdsvis samlivsophævelse ønsker at fortsætte det fælles ansvar for barnet, forudsat at dette i den konkrete situation er til barnets bedste.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.

Til nr. 2

Det følger af § 9, stk. 4, i adoptionsloven, at når et barn er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1287 af 28. august 2020, (serviceloven), og betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet i § 58, stk. 1, i serviceloven er opfyldt, kan plejeforældrene adoptere barnet, hvis barnets tilknytning til plejefamilien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst og til barnets relation til sine forældre.

Bestemmelsen i § 9, stk. 4, blev indsat i adoptionsloven ved lov nr. 530 af 29. april 2015 om ændring af adoptionsloven, lov om social service, forældreansvarsloven og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke m.v.), der trådte i kraft den 1. oktober 2015.

På det tidspunkt fremgik det af § 66, stk. 1, i serviceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 150 af 16. februar 2015, at anbringelsessteder for børn og unge bl.a. kan være 1) plejefamilier, 2) kommunale plejefamilier og 3) netværksplejefamilier.

Ved § 1, nr. 4 og 5, i lov nr. 1530 af 18. december 2018 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og ligningsloven (Mere kvalitet i plejefamilier) blev bestemmelserne i § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, affattes således: ”1) almene plejefamilier, 2) forstærkede plejefamilier,” og efter nr. 2 blev der som nr. 3 indsat følgende: ”specialiserede plejefamilier”. Som følge heraf blev nr. 3-7 renummereret til nr. 4-8, hvilket bl.a. betød, at netværksplejefamilier blev flyttet fra nr. 3 til nr. 4. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2019.

Med lovændringen blev der således bl.a. indført tre nye plejefamilietyper: "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier". Formålet hermed var at matche forskellighederne i børnenes behov. Den nye kategorisering af plejefamilier skulle sikre plejefamilietyper i lovgivningen, der matcher bredden i de behov, som børn i plejefamilier har. Samtidig skulle de nye plejefamilietyper understøtte, at de vilkår, kommunerne fastsætter for plejefamilien og den støtte, som plejefamilien får under anbringelsen, er differentieret og tilpasset den konkrete opgave, som plejefamilien skal løse. Netværksplejefamilier som anbringelsessted blev videreført uændret. Det foreslås, at i § 9, stk. 4, 1. pkt., i adoptionsloven ændres henvisningen til § 66, stk. 1, nr. 1-3, i serviceloven sådan, at der i stedet henvises til § 66, stk. 1, nr. 1-4, i serviceloven.

Den foreslåede ændring af § 9, stk. 4, 1. pkt., er en konsekvens af ændringen i 2018 af bestemmelsen i § 66, stk. 1, i serviceloven om de forskellige former for plejefamilier.

Til § 2

[Ægteskabsloven]

Til nr. 1

Efter § 13, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, i ægteskabsloven foretages prøvelse af ægteskabsbetingelserne af kommunalbestyrelsens formand (borgmesteren) eller af Familieretshuset.

Efter lovens § 18, stk. 1, står adgangen til at blive borgerligt viet åben for alle, og vielsen foretages af de myndigheder, der er nævnt i lovens § 13, stk. 1. Efter lovens § 18, stk. 2, kan den myndighed, der efter lovens § 13, stk. 1, foretager prøvelse af ægteskabsbetingelserne, bemyndige en eller flere personer til på sit ansvar at foretage vielse.

Adgangen til at meddele vielsesbemyndigelse efter lovens § 18, stk. 2, er fastlagt i § 14 ægteskabsbekendtgørelsen. Efter denne bestemmelse foretages vielse af de myndigheder, der er nævnt i § 13, stk. 1, i ægteskabsloven. Vielsesmyndigheden (borgmesteren) kan dog skriftligt bemyndige en eller flere personer til på vielsesmyndighedens ansvar at foretage vielse, men denne bemyndigelse kan kun meddeles til ansatte i kommunens administration og til medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsen indebærer, at en borgmester ikke kan bemyndige andre til at foretage vielser.

Vielsesbemyndigelse kan gives enten via en stillingsfuldmagt eller ved en konkret bemyndigelse. En stillingsfuldmagt medfører, at den pågældende har en stående bemyndigelse til at foretage vielser. En konkret bemyndigelse kan enten gives som en stående bemyndigelse eller som en ad hoc bemyndigelse til at foretage en eller flere bestemte vielser. Bemyndigelserne kan tidsbegrænses.

Det er Social- og Ældreministeriets forståelse af bemyndigelsesbestemmelsen i § 18, stk. 2, i ægteskabsloven, at den ikke giver mulighed for at bemyndige andre til at foretage vielser, end hvad der følger af § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen. Det vil således ikke være muligt at udvide anvendelsesområdet for § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen og dermed bemyndige andre til at foretage vielser. Dette indebærer bl.a., at tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke kan bemyndiges til at foretage vielser, heller ikke selvom de tidligere har haft vielseskompetence.

Der er ikke fastsat regler om, hvornår en bemyndigelse efter § 18, stk. 2, i ægteskabsloven, jf. § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen, bortfalder, men det er fast antaget, at når en borgmester går af, uanset om dette sker i forbindelse med et valg eller før tid, bortfalder alle konkrete vielsesbemyndigelser. For så vidt angår medlemmer af kommunalbestyrelsen bortfalder bemyndigelsen også ved valg til kommunalbestyrelsen samt ved udtrædelse af kommunalbestyrelsen. Efter hvert valg til kommunalbestyrelsen skal borgmesteren således tage stilling til de konkrete vielsesbemyndigelser, også selvom borgmesteren fortsætter som borgmester efter valget.

Derimod bortfalder en stillingsfuldmagt ikke ved borgmesterskifte, men alene når den bemyndigede fratræder sin hidtidige stilling.

Da vielserne foretages på borgmesterens ansvar, må det antages, at borgmesteren til enhver tid kan tilbagekalde en vielsesbemyndigelse.

Det foreslås, at der i § 18 stk. 2, i ægteskabsloven indsættes et nyt 2. pkt., hvorefter bemyndigelse til at foretage vielser kan meddeles til ansatte i kommunens administration, til medlemmer af kommunalbestyrelsen og til tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Det foreslås videre, at der i bestemmelsen indsættes et nyt 3. pkt., hvorefter en vielsesbemyndigelse kan tilbagekaldes og en bemyndigelse bortfalder, når den, der er bemyndiget, forlader sin stilling eller udtræder af kommunalbestyrelsen.

Med det foreslåede 2. pkt. vil den personkreds, der kan foretage borgerlige vielser, blive udvidet til også at omfatte tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen. Samtidig vil de dele af bestemmelsen om vielsesbemyndigelse i § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen, der vedrører ansatte i kommunens administration og medlemmer af kommunalbestyrelsen, blive lovfæstet.

Det vil fortsat være borgmesteren, der bestemmer, hvem der skal bemyndiges til at foretage vielser. I forbindelse med en bemyndigelse bør borgmesteren overveje, om den pågældende har den fornødne værdighed til at foretage vielse. Det bemærkes i den forbindelse, at et tidligere medlem af kommunalbestyrelsen, der efter § 4 i lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 13 af 9. januar 2020, ikke er valgbar på grund af straf, således ikke bør bemyndiges.

Det vil være frivilligt for de personer, der er omfattet af den foreslåede udvidelse af bemyndigelsesmulighederne, om de ønsker at modtage en vielsesbemyndigelse. Da der ved en bemyndigelse ikke er tale om et ansættelsesforhold, vil en person med vielsesbemyndigelse efter

den foreslåede ordning ikke kunne pålægges at foretage en bestemt vielse. Endvidere vil en bemyndiget til enhver tid kunne give afkald på bemyndigelsen.

Bemyndigelsen vil kunne gives til at foretage en eller flere nærmere bestemte vielser og for en bestemt periode eller permanent.

Med det foreslåede 3. pkt. vil den gældende retstilstand for så vidt angår tilbagekaldelse og bortfald af vielsesbemyndigelser overordnet set blive lovfæstet. Det foreslås dog, at vielsesbemyndigelser til medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke vil bortfalde ved valg til kommunalbestyrelsen eller ved borgmesterens afgang som borgmester midt i en valgperiode, men alene når den bemyndigede udtræder af kommunalbestyrelsen, og at ingen konkrete bemyndigelser vil bortfalde ved borgmesterskifte. En ny borgmester vil således skulle tilbagekalde de vielsesbemyndigelser, der ikke ønskes opretholdt. Udtræder et kommunalbestyrelsesmedlem med vielseskompetence af kommunalbestyrelsen, vil vielseskompetencen bortfalde, men borgmesteren vil kunne give den pågældende en ny vielsesbemyndigelse i dennes egenskab af tidligere kommunalbestyrelsesmedlem.

Begrundelsen for det foreslåede 2. pkt. om udvidelse af anvendelsesområdet for borgmesterens vielsesbemyndigelser er, at forslaget vil medvirke til at sikre, at kommunerne har de rammer, der er nødvendige for, at de kan varetage deres opgaver, navnlig i forhold til kommunernes borgerrettede aktiviteter som eksempelvis vielser. Her bør kommunerne have så vide rammer som muligt for at opfylde borgernes ønsker om at blive viet på bestemte steder og på bestemte tidspunkter. Endvidere bør der løbende arbejdes på at effektivisere sagsbehandlingen i kommunerne og fjerne barrierer, der kan hindre kommunerne i at yde borgerne en god service.

Det foreslåede 3. pkt. om lovfæstelse af de gældende regler om tilbagekaldelse og bortfald af vielsesbemyndigelser er først og fremmest en følge af den foreslåede lovfæstelse af vielsesbemyndigelserne. Begrundelsen for begrænsningen af de situationer, hvor en bemyndigelse automatisk bortfalder, er et ønske om at forenkle reglerne.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.

Til § 3

[Børnebortførelsesloven]

Til nr. 1

Det følger af § 1, stk. 1, i børnebortførelsesloven, at loven vedrører anvendelse og fuldbyrdelse efter Europarådskonventionen af 1980 af afgørelser om forældreansvar (1. pkt.). Derudover vedrører loven behandling af anmodninger om tilbagegivelse efter Haagerbørnebortførelseskonventionen af børn, der er bortført til Danmark fra en anden konventionsstat (2. pkt.). Herudover vedrører loven retshjælp til indehaveren af forældremyndigheden over et barn, som ulovligt er ført fra Danmark til udlandet eller ulovligt tilbageholdes der (3. pkt.).

Det foreslås, at der i § 1, stk. 1, i børnebortførelsesloven som et nyt 4. pkt. indsættes en bestemmelse, hvorefter loven også vedrører sager, hvor et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter de i lovens § 2, stk. 1 og 2, nævnte konventioner eller efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

Bestemmelserne i lovens § 2, stk. 1 og 2, vedrører henholdsvis Europarådskonventionen af 1980 og Haagerbørnebortførelseskonventionen.

Forslaget er en konsekvens af den ved lovforslagets § 3, nr. 7, foreslåede nye bestemmelse i § 20 e i børnebortførelsesloven. Det følger af denne bestemmelse, at når et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter Europarådskonventionen af 1980, Haagerbørnebortførelseskonventionen eller Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, modtager og videreformidler centralmyndigheden efter lovens § 3, stk. 2, henvendelser om tilbagegivelse af barnet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4, og den ved lovforslagets § 3, nr. 7, foreslåede nye bestemmelse i § 20 e i børnebortførelsesloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Det følger af § 1, stk. 2, i børnebortførelsesloven, at loven gælder for børn under 16 år.

Det foreslås, at der i § 1, stk. 2, i børnebortførelsesloven indsættes en henvisning til den ved lovforslagets § 3, nr. 7, foreslåede nye bestemmelse i § 20 e i børnebortførelsesloven.

Denne bestemmelse indeholder regler om behandlingen af sager om tilbagegivelse af et barn, der ulovligt er ført til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter Europarådskonventionen af 1980, Haagerbørnebortførelseskonventionen eller Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at den gælder for børn under 18 år.

Forslaget er en konsekvens af den lovforslagets § 3 nr. 7, foreslåede nye bestemmelse i § 20 e i børnebortførelsesloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4., og den ved lovforslagets § 3, nr. 7, foreslåede nye bestemmelse i § 20 e i børnebortførelsesloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3 og 4

Efter § 2, stk. 2, i børnebortførelsesloven anvendes en række bestemmelser i loven i forhold til stater, der har tiltrådt "Haagerkonventionen af 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser." I lovens § 2, stk. 5, § 10, stk. 1, og § 21, stk. 1, 2. pkt., samt i overskriften til lovens kapitel 4 anvendes "Haagerkonventionen" som forkortelse for konventionens navn.

Det foreslås, at i § 2, stk. 2, i børnebortførelsesloven indsættes der i parentes "Haagerbørnebortførelseskonventionen" efter henvisningen til Haagerkonventionen af 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser.

Videre foreslås det, at to steder i § 2, stk. 5, i overskriften til kapitel 4, i § 10, stk. 1, og i § 21, stk. 1, 2. pkt., i børnebortførelsesloven erstattes henvisningen til "Haagerkonventionen" med en henvisning til "Haagerbørnebortførelseskonventionen".

Forslaget er en konsekvens af den ved lovforslagets § 3, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i § 1, 4. pkt. i børnebortførelsesloven, der foreslås at skulle indeholde en henvisning til Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn. Den bestemmelse vil betyde, at

børnebortførelsesloven vil indeholde bestemmelser om to Haagerkonventioner. For at undgå misforståelser bør de gældende henvisninger i loven til Haagerkonventionen ændres sådan, at der i stedet henvises til Haagerbørnebortførelseskonventionen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4., og den ved lovforslagets § 3, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i § 1, 4. pkt. i børnebortførelsesloven.

Til nr. 5

Det følger af § 12, stk. 1, i børnebortførelsesloven, at en sag om tilbagegivelse af et barn, der er bortført til Danmark fra en anden konventionsstat, behandles af familieretten. Under behandlingen af en sådan sag beskikker familieretten efter lovens § 18, stk. 2, en advokat for den, der har anmodet om tilbagegivelse af barnet. Efter § 18 a i børnebortførelsesloven udpeger social- og ældreministeren efter ansøgning et antal advokater, som må anses som særligt egnede til beskikkelse efter lovens § 18, stk. 2. Hverken familieretten eller den efterladte forælder har pligt til at vælge en advokat blandt de udpegede advokater.

En udpegning efter § 18 a gælder på ulovbestemt grundlag, indtil der foretages nye udpegninger, hvilket sker hvert fjerde år. Der er mulighed for genudpegelse. Der er senest udpeget advokater efter § 18 a pr. 16. november 2018 til udløb den 15. november 2022.

Børnebortførelsesloven indeholder ikke regler om tilbagekaldelse af en udpegning efter § 18 a. En udpegning kan derfor kun tilbagekaldes, hvis betingelserne for en ulovhjemlet tilbagekaldelse af en begunstigende forvaltningsakt er opfyldt. Det følger af almindelige retsgrundsætninger, at en forvaltningsmyndighed under visse omstændigheder har ret til at tilbagekalde en begunstigende afgørelse, også selvom den pågældende lovgivning ikke indeholder bestemmelser om tilbagekaldelse.

Selvom der således ikke kræves lovhjemmel til at tilbagekalde en afgørelse, betyder dette ikke, at adgangen til at tilbagekalde en afgørelse er fri. Det klare udgangspunkt er, at en afgørelse, som en borger ønsker at fastholde, ikke uden videre kan tilbagekaldes. Det er en grundlæggende betingelse for at tilbagekalde en afgørelse, at der er en relevant og saglig begrundelse for tilbagekaldelsen.

For at en begunstigende afgørelse undtagelsesvist kan tilbagekaldes, skal der foretages en helhedsvurdering af en række forhold. Kernen i denne vurdering er en afvejning af hensynet til adressatens berettigede forventninger om, at afgørelsen står ved magt, vurderet over for hensynet til modstående – herunder offentlige – interesser i en tilbagekaldelse af afgørelsen. Der kan eksempelvis lægges vægt på de interesser, som efter den pågældende lovgivning og dennes formål tillægges særlig vægt. Der kan endvidere lægges vægt på, om der er fremkommet nye oplysninger efter den oprindelige afgørelse. Proportionalitetsprincippet gælder ligeledes ved vurderingen af, om afgørelsen kan tilbagekaldes. Dette indebærer bl.a., at jo mere indgribende en tilbagekaldelse af afgørelsen vil være for adressaten, jo mere tungtvejende grunde skal der foreligge for at tilbagekalde afgørelsen.

Det kan indgå i overvejelserne om at tilbagekalde en udpegning af en advokat efter §§ 18 a og 20 d i børnebortførelsesloven, om advokaten har udvist en adfærd, der ikke stemmer med god advokatskik. Der henvises til § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven, hvorefter en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt,

samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. Sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed, og en advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Da en tilbagekaldelse af en udpegning af en advokat efter § 18 a i børnebortførelsesloven ikke kan anses som særligt indgribende for advokaten, må det antages, at der er mulighed for efter en konkret vurdering at tilbagekalde udpegningen. Der kan herved lægges vægt på, om advokaten har tilsidesat god advokatskik, jf. § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven.

Det forslås, at der i § 18 a i børnebortførelsesloven som et nyt *stk. 2* indsættes en bestemmelse, hvorefter en advokatudpegning efter den gældende bestemmelse i lovens § 18 a gælder i 4 år, medmindre den under dette ændringspunkt foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 3, i børnebortførelsesloven finder anvendelse. Med den foreslåede bestemmelse i stk. 2 foreslås det videre, at advokatudpegningen vil bortfalde ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Endelig forslås det, at der i § 18 a i børnebortførelsesloven som et nyt *stk. 3* indsættes en bestemmelse, hvorefter social- og ældreministeren vil kunne tilbagekalde en udpegning efter den gældende bestemmelse i § 18 a i børnebortførelsesloven, hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde.

Med den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 2, vil den nuværende ordning, hvorefter der hvert 4. år efter ansøgning udpeges nye advokater efter den gældende bestemmelse i § 18 a, blive lovfæstet. Samtidig vil det blive præciseret, at en udpegning efter den gældende bestemmelse i § 18 a bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 3, vil indebære, at social og ældreministeren vil få hjemmel til at tilbagekalde en udpegning efter den gældende bestemmelse i § 18 a, hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde. Der kan herved lægges vægt på, om advokaten har tilsidesat god advokatskik, jf. § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven.

Begrundelsen for forslaget er, at den ulovbestemte adgang til at tilbagekalde advokatudpegninger efter § 18 a i børnebortførelsesloven bør lovfæstes, og at det bør præciseres, at en udpegning gælder i fire år, og at den vil bortfalde ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4., og de ved lovforslagets § 3, nr. 5, foreslåede nye bestemmelser i § 18, stk. 2 og 3, i børnebortførelsesloven.

Til nr. 6

Det følger af § 20 d i børnebortførelsesloven, at social- og ældreministeren efter ansøgning udpeger et antal advokater, som ministeren kan anbefale forældremyndighedsindehaveren at benytte i sager om børnebortførelse. Bestemmelsen omfatter situationer, hvor et barn med bopæl i Danmark ulovligt er bortført til en anden stat, både konventionsstater og ikke-konventionsstater. Udpegningen gælder på ulovbestemt grundlag, indtil der foretages nye udpegninger, hvilket sker hvert fjerde år. Der er mulighed for genudpegelse. Der er senest udpeget advokater efter § 20 d pr. 16. november 2018 til udløb den 15. november 2022.

En udpegning efter § 18 a gælder på ulovbestemt grundlag, indtil der foretages nye udpegninger, hvilket sker hvert fjerde år. Der er mulighed for genudpegelse. Der er senest udpeget advokater efter § 18 a pr. 16. november 2018 til udløb den 15. november 2022.

Børnebortførelsesloven indeholder ikke regler om tilbagekaldelse af en udpegning efter § 18 a. En udpegning kan derfor kun tilbagekaldes, hvis betingelserne for en ulovhjemlet tilbagekaldelse af en begunstigende forvaltningsakt er opfyldt. Det følger af almindelige retsgrundsætninger, at en forvaltningsmyndighed under visse omstændigheder har ret til at tilbagekalde en begunstigende afgørelse, også selvom den pågældende lovgivning ikke indeholder bestemmelser om tilbagekaldelse.

Selvom der således ikke kræves lovhjemmel til at tilbagekalde en afgørelse, betyder dette ikke, at adgangen til at tilbagekalde en afgørelse er fri. Det klare udgangspunkt er, at en afgørelse, som en borger ønsker at fastholde, ikke uden videre kan tilbagekaldes. Det er en grundlæggende betingelse for at tilbagekalde en afgørelse, at der er en relevant og saglig begrundelse for tilbagekaldelsen.

For at en begunstigende afgørelse undtagelsesvist kan tilbagekaldes, skal der foretages en helhedsvurdering af en række forhold. Kernen i denne vurdering er en afvejning af hensynet til adressatens berettigede forventninger om, at afgørelsen står ved magt, vurderet over for hensynet til modstående – herunder offentlige – interesser i en tilbagekaldelse af afgørelsen. Der kan eksempelvis lægges vægt på de interesser, som efter den pågældende lovgivning og dennes formål tillægges særlig vægt. Der kan endvidere lægges vægt på, om der er fremkommet nye oplysninger efter den oprindelige afgørelse. Proportionalitetsprincippet gælder ligeledes ved vurderingen af, om afgørelsen kan tilbagekaldes. Dette indebærer bl.a., at jo mere indgribende en tilbagekaldelse af afgørelsen vil være for adressaten, jo mere tungtvejende grunde skal der foreligge for at tilbagekalde afgørelsen.

Det kan indgå i overvejelserne om at tilbagekalde en udpegning af en advokat efter §§ 18 a og 20 d i børnebortførelsesloven, om advokaten har udvist en adfærd, der ikke stemmer med god advokatskik. Der henvises til § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven, hvorefter en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. Sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed, og en advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Da en tilbagekalde en udpegning af en advokat efter § 20 d i børnebortførelsesloven ikke kan anses som særligt indgribende for advokaten, må det antages, at der er mulighed for efter en konkret vurdering at tilbagekalde udpegningen. Der kan herved lægges vægt på, om advokaten har tilsidesat god advokatskik, jf. § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven.

Det forslås, at der i § 20 d i børnebortførelsesloven som et nyt *stk. 2* indsættes en bestemmelse, hvorefter en advokatudpegning efter den gældende bestemmelse i § 20 d vil gælde i 4 år, medmindre den under dette ændringspunkt foreslåede bestemmelse i § 20 d, stk. 3, finder anvendelse. Med den foreslåede bestemmelse i stk. 2 foreslås det videre, at udpegningen vil bortfalde ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Endelig forslås det, at der i § 20 d i børnebortførelsesloven som et nyt *stk. 3* indsættes en bestemmelse, hvorefter social- og ældreministeren vil kunne tilbagekalde en udpegning efter den

gældende bestemmelse i § 20 d, hvis betingelserne i den ved lovforslagets § 3, nr. 5, foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 3, børnebortførelsesloven er opfyldt.

Efter den ved lovforslagets § 3, nr. 5, foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 3, vil social- og ældreministeren kunne tilbagekalde en advokatudpegning, hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde.

Med den foreslåede bestemmelse i § 20 d, stk. 2, vil den nuværende ordning, hvorefter der hvert 4. år efter ansøgning udpeges nye advokater efter den gældende bestemmelse i § 20 d, blive stadfæstet. Samtidig vil det blive præciseret, at en udpegning efter den gældende bestemmelse i § 20 d bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Den foreslåede bestemmelse i § 20 d, stk. 3, vil indebære, at social og ældreministeren vil få hjemmel til at tilbagekalde en advokatudpegning efter den gældende bestemmelse i § 20 d, hvis betingelserne i den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 3, er opfyldt, dvs. hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde. Der kan herved lægges vægt på, om advokaten har tilsidesat god advokatskik, jf. § 126, stk. 1 og 2, i retsplejeloven.

Begrundelsen for forslaget er, at den ulovbestemte adgang til at tilbagekalde advokatudpegninger efter § 20 d i børnebortførelsesloven bør lovfæstes, og at det bør præciseres, at en udpegning gælder i fire år, og at den vil bortfalde ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4, og de ved lovforslagets § 3, nr. 5, foreslåede nye bestemmelser i § 18 a, stk. 2 og 3, i børnebortførelsesloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 7

Det følger af de internationale konventioner om børnebortførelse, dvs. Haagerbørnebortførelseskonventionen, Europarådskonventionen af 1980 og Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, at alle stater, der har tiltrådt konventionerne skal udpege en centralmyndighed, der varetager opgaver efter den pågældende konvention.

Social- og Ældreministeriet er udpeget som centralmyndighed for konventionerne.

Der blev den 22. maj 2013 indgået en politisk aftale mellem alle Folketingets daværende partier om en skærpet indsats for bortførte børn med henblik på at forbedre og optimere den statslige indsats i situationer, hvor børn bortføres til en anden stat af den ene forælder. På den baggrund blev der i 2014 i oprettet en koordinationsenhed for børnebortførelser med det formål at støtte og vejlede den efterladte forælder i sager om internationale børnebortførelser. Dette omfatter også sager, hvor barnet er bortført til en stat, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med om børnebortførelser. Enheden er placeret i Social- og Ældreministeriet, der arbejder med sagerne, indtil barnet fylder 18 år.

I overensstemmelse med aftalen koordinerer Social- og Ældreministeriet danske myndigheders arbejde med at søge tilbagegivelse af børn, der er bortført til andre stater. Endvidere skal ministeriet sikre, at den efterladte forælder har den tilstrækkelige viden om sine handlemuligheder og om den forventede behandlingen af bortførelsessagen.

Det følger af § 3, stk. 1, i børnebortførelsesloven, at centralmyndigheden navnlig skal modtage og formidle henvendelser i henhold til konventionerne og samarbejde med centralmyndighederne i de øvrige konventionsstater.

I forhold til børn, der er bortført til andre konventionsstater, består arbejdet hovedsageligt i fremsendelse af en anmodning om tilbagegivelse til centralmyndigheden i den pågældende stat, der videresender anmodningen til den kompetente fuldbyrdelsesmyndighed i den stat. Denne fremgangsmåde kan ikke anvendes ved børnebortførelse til et ikke-konventionsstat. Sådanne bortførelsessager skal oftest løses ved, at der skabes kontakt mellem forældrene, og at forældrene sammen finder en mindelig løsning i barnets interesse.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4.1.

Det foreslås, at der i børneloven som *kapitel 6 b* indsættes et kapitel med titlen ”Børnebortførelse til stater som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med”. Det foreslås videre, at der i det foreslåede kapitel 6 b som § 20 e indsættes en bestemmelse om behandlingen af sager, hvor et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med om børnebortførelser. Det følger af den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*, at når et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter de i lovens § 2, stk. 1 og 2, nævnte konventioner eller efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, vil det være centralmyndigheden efter lovens § 3, stk. 2, der modtager og videreformidler henvendelser om tilbagegivelse af barnet. Bestemmelserne i lovens § 2, stk. 1 og 2, vedrører henholdsvis Europarådskonventionen af 1980 og Haagerbørnebortførelseskonventionen.

Videre følger det af den foreslåede bestemmelse i § 20 e, *stk. 2*, at den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* vil gælde for børn under 18 år.

Med forslaget vil den nuværende ordning, hvorefter Social og Ældreministeriet behandler sager om tilbagegivelse af børn, der ikke er fyldt 18 år, og som er bortført til en ikke-konventionsstat, blive lovfæstet.

Begrundelsen for forslaget er, at behandlingen af sager om børnebortførelse til ikke-konventionsstater bør lovfæstes, herunder at de behandles af samme myndighed, der er udpeget som centralmyndighed for Haagerbørnebortførelseskonventionen og Europarådskonventionen af 1980.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4.

Til § 4

[Ægtefælleloven]

Til nr. 1

Efter § 27, stk. 1, i lov om ægtefællers økonomiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 774 af 7. august 2019, (ægtefælleloven) indgår de aktiver og passiver, som hver ægtefælle havde ved udgangen af det døgn, hvor Familieretshuset modtog anmodning om separation eller skilsmisse, i den deling af ægtefællernes formue, der foretages i forbindelse med separations- og skilsmisshedeling. Denne dag betegnes ophørsdagen. Efter bestemmelsens stk. 2 og 3 kan

skifteretten bestemme en anden ophørsdag, og ægtefæller kan i forbindelse med separation eller skilsmisse aftale en anden ophørsdag.

Det følger af bestemmelsens stk. 4, at når en anmodning om skilsmisse bortfalder, fordi betingelserne for skilsmissen efter den nu ophævede bestemmelse i § 42 a, stk. 2, i ægteskabsloven ikke er opfyldt, opretholdes ophørsdagen efter § 27, stk. 1, i ægtefælleloven, hvis en ægtefælle inden fire uger efter modtagelse af meddelelse om, at anmodningen er bortfaldet, indgiver anmodning om separation eller skilsmisse.

Det foreslås, at § 27, stk. 4, i ægtefælleloven ophæves.

Forslaget er en konsekvens af, at § 42 a i ægteskabsloven ved lov nr. 969 af 26. juni 2020 om ændring af lov om Familieretshuset og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Afskaffelse af refleksionsperioden) blev ophævet pr. 1. januar 2021, idet det bemærkes, at bestemmelsen i § 27, stk. 4, i ægtefælleloven blev indført samtidig med § 42 a i ægteskabsloven.

Med lovforslagets § 6, stk. 2, foreslås det, at den foreslåede ophævelse af § 27, stk. 4, i ægtefælleloven ikke finder anvendelse, når en anmodning om skilsmisse er bortfaldet inden lovens ikrafttræden, fordi betingelserne for skilsmissen i § 42 a, stk. 2, i ægteskabsloven ikke var opfyldt.

Til § 5

[Retsplejeloven]

Til nr. 1

Efter § 16 i adoptionsloven indtræder der ved adoption samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres barn. Samtidig bortfalder retsforholdet mellem barnet og dets oprindelige slægtninge. Dette indebærer, at der efter adoptionen ikke længere består et juridisk bånd mellem barnet og dets oprindelige slægtninge.

Efter § 20 a i forældreansvarsloven kan der dog efter anmodning fra de oprindelige slægtninge til et adopteret barn fastsættes samvær eller anden form for kontakt mellem barnet og disse slægtninge, navnlig hvis barnet forud for adoptionen havde samvær eller anden form for kontakt med den, som anmoder om fastsættelse af samvær m.v. Dette gælder også, når Ankestyrelsen har truffet afgørelse om, at et barn uden forældresamtykke skal adopteres efter § 9, stk. 1-3, i adoptionsloven, og barnet efter § 32 a i adoptionsloven midlertidigt er placeret hos den, som Adoptionsnævnet har udvalgt til at adoptere barnet.

Muligheden for at fastsætte samvær eller anden kontakt efter § 20 a i forældreansvarsloven omfatter alle adoptioner. Bestemmelsen finder således både anvendelse i tilfælde, hvor barnet er adopteret med forældrenes samtykke, herunder ved en stedbarns-adoption, samt i tilfælde hvor barnet er bortadopteret uden forældrenes samtykke, jf. § 9 i adoptionsloven.

Samvær vil navnlig være relevant, hvis der har været løbende kontakt mellem barnet og forældrene eller andre familiemedlemmer inden adoptionen. Det primære anvendelsesområde for bestemmelsen er således adoptionssager, hvor et større barn forud for adoptionen har været anbragt uden for hjemmet og under anbringelsen har haft løbende samvær eller kontakt med sine forældre m.v.

Det er også muligt at fastsætte samvær mellem et helt lille barn og de oprindelige slægtninge efter bortadoption af barnet, selvom der ikke har været kontakt forud for adoptionen. Muligheden omfatter også situationer, hvor der hverken før eller efter adoptionen har været kontakt mellem barnet og ansøgeren, men hvor der i forhold til et større barn opstår et behov for eller ønske om kontakt, og en sådan kontakt vurderes at være bedst for barnet.

De grunde, der fører til at gennemføre en adoption uden samtykke, vil som oftest være grunde der taler imod, at det vil være til barnets bedste at fastsætte samvær med forældrene. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at det vil være bedst for barnet at have samvær med de oprindelige slægtninge, navnlig hvor der i forvejen er en kontakt til en eller begge forældre. I sådanne tilfælde forudsætter fastsættelse af samvær, at samværet vurderes at være bedst for barnet, og at det kan foregå under betryggende forhold.

En sag om adoption består af to adskilte dele: Først tages der stilling til frigivelse af barnet til adoption med eller uden forældrenes samtykke, og dernæst tages der stilling til, hvem der skal adoptere barnet. Barnets forældre er parter i den del af adoptionssagen, der vedrører frigivelse af barnets til adoption, mens de ikke er parter i den del af sagen, der vedrører, hvem der skal adoptere barnet. En adoption kan således være anonym, idet forældrene i nogle situationer ikke kender identiteten på den, der adopterer barnet. Dette gælder dog ikke ved familieadoptioner, dvs. situationer hvor der består nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og adoptivbarnet eller dets forældre.

Det følger af § 4 i forældreansvarsloven, at afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Endvidere følger det af lovens §§ 5 og 34, at i alle forhold vedrørende barnet skal der tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter alder og modenhed.

Efter § 7, jf. § 32, i Familieretshusloven behandles sager om samvær eller anden kontakt, der er komplekse, af Familieretshuset. Når sagen er oplyst, indbringer Familieretshuset sagen for familieretten til afgørelse. Efter § 6, stk. 1, jf. §§ 26 og 27, i Familieretshusloven, afgøres sager om samvær eller anden kontakt, der er mindre enkle, som udgangspunkt af Familieretshuset. Familieretshuset indbringer dog bl.a. sagen for familieretten til afgørelse, når sagen indeholder komplicerede faktiske eller juridiske problemstillinger.

Efter § 39 i Familieretshusloven indbringes en afgørelse efter forældreansvarsloven, der er truffet af Familieretshuset, anmodning fra en part for familieretten til prøvelse, og efter lovens § 42, stk. 1, indbringer Familieretshuset sager og afgørelser efter lovens §§ 27, 32 og 39 for den familieret, der følger af § 448 b i retsplejeloven.

Efter § 448 b, stk. 2, i retsplejeloven indbringer Familieretshuset som udgangspunkt en sag eller afgørelse efter forældreansvarsloven for familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl. Det følger af bestemmelsens stk. 5, at Familieretshuset uanset stk. 2 kan bestemme, hvilken familieret en sag eller afgørelse skal indbringes for. Endvidere følger det af bestemmelsens stk. 6, at den familieret, som en sag er indbragt for, kan henvise sagen til behandling ved familieretten i en anden retskreds, hvis det er mest hensigtsmæssigt, at sagen behandles der.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.3.1.

Det foreslås, at der i § 448 b, stk. 2, i retsplejeloven som et nyt 4. pkt. indsættes en bestemmelse, hvorefter en sag eller afgørelse om samvær eller om anden kontakt end samvær efter § 20 a i forældreansvarsloven uanset bestemmelsens 1.-3. pkt. indbringes for familieretten i den retskreds, hvor den, der ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting.

Begrundelsen for forslaget er, at barnets forhold til sine oprindelige slægtninge indgår i mange kommende adoptanters overvejelser om at adoptere et barn. For nogle af disse kommende adoptanter er det vigtigt, at adoptionen er anonym sådan, at barnets oprindelige slægtninge ikke får oplyst adoptantens identitet. Det er derfor også vigtigt, at behandlingen af sager vedrørende adopterede børn tilrettelægges sådan, at barnets oprindelige slægtninge ikke kan få oplyst hverken adoptanternes identitet eller barnets identitet efter adoptionen, og at de heller ikke kan få oplysninger, der sætter dem i stand til at finde frem til adoptanten eller barnet.

Navnlig i situationer, hvor barnets oprindelige forældre ikke er enige i adoptionen, der derfor er truffet uden deres samtykke, er det relevant at sikre, at de oprindelige forældre og deres familie hverken direkte eller indirekte kan få oplyst adoptanternes og barnets identitet. De oprindelige forældre og deres familie vil i så fald ikke have mulighed for at opsøge barnet og på den måde modarbejde familieskiftet.

Efter ministeriets opfattelse er det vigtigt at kunne beskytte et bortadopteret barn mod at blive opsøgt af sine oprindelige forældre og deres familie, når dette ikke sker efter aftale med adoptivforældrene.

Når en sag om samvær med et bortadopteret barn efter § 20 a i forældreansvarsloven i overensstemmelse med § 448 b, stk. 2, i retsplejeloven indbringes for familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl, kan det sætte barnets oprindelige forældre og andre slægtninge i stand til at identificere barnet og dets bopæl. Dette gælder ikke mindst, hvis barnet bor i en af de mindre retskredse.

For at undgå dette foreslås det, at § 448 b, stk. 2, ændres sådan, at en sag eller afgørelse om samvær eller om anden kontakt end samvær efter § 20 a i forældreansvarsloven indbringes for familieretten i den retskreds, hvor den, der ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting. På den måde vil ansøgeren – barnets oprindelige slægtning – ikke få oplysninger om, hvor i landet barnet bor.

Forslaget vil ikke kun omfatte situationer, hvor barnet er bortadopteret uden forældrenes samtykke, jf. § 9 i adoptionsloven, men alle situationer hvor der søges om samvær eller anden kontakt efter § 20 a i forældreansvarsloven. Forslaget vil således omfatte alle adoptioner, herunder også anonyme adoptioner, der er gennemført med forældrenes samtykke samt familieadoptioner, hvor forældrene kender adoptanterne. Dette skyldes, at det bør afklares objektivt, hvilken familieret sagen skal indbringes for, og det opfyldes ved at lade det afgørende for værnetingsspørgsmålet være, om der er tale om en sag efter § 20 a i forældreansvarsloven.

Med forslaget opretholdes Familieretshusets og familierettens adgang efter § 448 b, stk. 5 og 6, i retsplejeloven til at indbringe en § 20 a-sag for en anden familieret eller at henvise sagen til behandling ved en anden familieret. Hvis den, der søger om samvær, kender adoptanternes identitet, vil Familieretshuset således kunne indbringe sagen for familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl.

Selvom den, der søger om samvær, ikke kender adoptanternes identitet, vil Familieretshuset efter § 448 b, stk. 5 og 6, i retsplejeloven kunne indbringe sagen for en anden familieret, end familieretten i den retskreds, hvor ansøgeren bor, ligesom familieretten vil kunne henvise sagen til familieretten i en anden retskreds. Dette skal dog ske med respekt for adoptanternes interesse for at kunne opretholde anonymiteten.

Endelig bemærkes, at forslaget ikke vil berøre barnets oprindelige slægtnings ret til at søge om samvær m.v. efter § 20 a i forældreansvarsloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.3.

Til nr. 2

Det følger af § 10, stk. 1, i børnebortførelsesloven, at børn, som ulovligt er ført til eller ulovligt tilbageholdes i Danmark, efter anmodning skal tilbagegives, hvis barnet umiddelbart før bortførelsen eller tilbagegivelsen havde bopæl i en stat, som har tiltrådt Haagerbørnebortførelseskonventionen. Anmodningen om tilbagegivelse behandles efter lovens § 12, stk. 1, af familieretten.

Familieretten skal i henhold til artikel 11 i Haagerbørnebortførelseskonventionen handle hurtigt i sager om tilbagegivelse af et barn. Uanset dette kan behandlingen af en tilbagegivelsessag trække ud, f.eks. fordi der skal foretages undersøgelser af, hvad der i relation til tilbagegivelse vil være bedst for barnet. Når behandlingen af sagen trækker ud, kan det være til barnets bedste, at der under familierettens behandling af sagen etableres samvær eller anden kontakt mellem barnet og den forælder, som barnet er bortført fra.

Regler om danske myndigheders internationale kompetence i sager om samvær og anden kontakt fremgår af § 448 g i retsplejeloven. Det følger af bestemmelsens stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, at når et barn ulovligt er ført til Danmark eller ulovligt tilbageholdes her, kan en sag om samvær m.v. som udgangspunktet ikke behandles i Danmark. Det følger dog af bestemmelsens stk. 1, nr. 5, at en samværsag m.v. kan behandles i Danmark, når barnet opholder sig her, og sagen er så hastende, at en afgørelse fra myndighederne i den stat, hvor barnet har bopæl, ikke kan afventes. Dette indebærer, at i situationer, hvor myndighederne i den stat, hvor barnet boede inden bortførelsen, ikke hurtigt kan træffe afgørelse om samvær eller anden kontakt under behandlingen af en tilbagegivelsessag, og hvis fastsættelse af samvær eller anden kontakt under behandlingen af sagen af hensyn til barnet haster, vil danske myndigheder kunne træffe afgørelse om samværet eller kontakten.

Det følger af § 31 i forældreansvarsloven, at en anmodning om en afgørelse om samvær eller anden kontakt skal indgives til Familieretshuset. Efter § 7, jf. § 32, i Familieretshusloven behandles sager om samvær eller anden kontakt, der er komplekse, af Familieretshuset. Når sagen er oplyst, indbringer Familieretshuset sagen for familieretten til afgørelse. Efter § 6, stk. 1, jf. §§ 26 og 27, i Familieretshusloven, afgøres sager om samvær eller anden kontakt, der er mindre enkle, som udgangspunkt af Familieretshuset. Familieretshuset indbringer bl.a. sagen for familieretten til afgørelse, når der er tale om en afgørelse om samvær, der vil være indgribende for barnet.

Det følger dog af § 448 c, stk. 1, i retsplejeloven, at familieretten i forbindelse med behandlingen af en sag efter forældreansvarsloven, der er indbragt for familieretten til afgørelse efter §§ 27 eller 32 i

Familieretshusloven, efter anmodning fra en part kan træffe afgørelse om bl.a. fastsættelse af samvær, når samværssagen har nær sammenhæng med den sag efter forældreansvarsloven, som familieretten har under behandling. Denne bestemmelse giver ikke mulighed for at indgive anmodning om fastsættelse af samvær m.v. til den familieret, der behandler en tilbagegivelsessag, da tilbagegivelsessager ikke behandles efter forældreansvarsloven, men efter børnebortførelsesloven.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4.1.

Det forslås, at der i § 448 c i retsplejeloven som et nyt *stk. 3* indsættes en bestemmelse, hvorefter familieretten i forbindelse med behandlingen af en sag om tilbagegivelse af et barn efter § 10 i børnebortførelsesloven efter anmodning fra en part kan træffe afgørelse om samvær eller anden kontakt.

Forslaget vil betyde, at under familierettens behandlingen af en sag om tilbagegivelse af et bortført barn vil den forælder, som barnet er blevet bortført fra, kunne anmode familieretten om fastsættelse af samvær eller anden kontakt. I disse hastesager vil det således ikke være nødvendigt at indgive anmodningen til Familieretshuset.

En afgørelse om samvær m.v. i de omhandlede situationer vil skulle træffes efter de almindelige regler om samvær m.v. i forældreansvarsloven, herunder at afgørelsen skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet og under hensyntagen til barnets egne synspunkter, alt efter barnets alder og modenhed.

Begrundelsen for forslaget er, at der af hensyn til et barn, der ulovligt er blevet bortført til Danmark, bør etableres mulighed for at indgive anmodning om fastsættelse af samvær til den familieret, der behandler sagen om tilbagegivelse af barnet efter Haagerbørnebortførelseskonventionen. Med forslaget vil der hurtigere kunne træffes afgørelse om samværet, fordi de undersøgelser, der er nødvendige for behandlingen af tilbagegivelsessagen, også vil kunne anvendes ved behandlingen af samværssagen, og hvis der skal fastsættes samvær, vil samværet kunne fastsættes sådan, at det er koordineret med familierettens behandling af tilbagegivelsessagen.

Forslaget kan ligeledes lette sagsbehandlingen i samværssagen, da oplysning af sagen således skal foretages af familieretten, som allerede foretager oplysning af sagen i forbindelse med tilbagegivelsessagen.

Forslaget bør tilsvarende omfatte anden kontakt end samvær, f.eks. digitale møder der er nemmere at gennemføre, når den pågældende forælder befinder sig i udlandet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4., og den ved lovforslagets § 5, nr. 3, foreslåede ændring af retsplejelovens § 448 c, stk. 3, der vil blive stk. 4, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Efter § 448 c, stk. 1, i retsplejeloven kan familieretten i forbindelse med behandlingen af en sag efter forældreansvarsloven, der er indbragt for familieretten til afgørelse, efter anmodning fra en part træffe afgørelse i en anden familieretlig sag, når denne sag har nær sammenhæng med den sag efter forældreansvarsloven, som familieretten behandler.

Efter § 448 c, stk. 2, i retsplejeloven kan familieretten tilsvarende i forbindelse med familierettens behandling af en familieretlig sag, der er indbragt for familieretten til afgørelse, træffe afgørelse i andre familieretlige sager, der har nær sammenhæng med den sag, som Familieretshuset behandler, forudsat at ingen af sagerne er omfattet af forældreansvarsloven.

Det følger af § 448 c, stk. 3, i retsplejeloven, at familieretten til brug for behandlingen af en anmodning efter bestemmelsens stk. 1 og 2 kan anmode Familieretshuset om en udtalelse om anmodningen og om akterne fra eventuelle tidligere sager af betydning for behandlingen af anmodningen.

Det forslås, at henvisningen i § 448 c, stk. 3, i retsplejeloven, der som følge af lovforslagets § 5, nr. 2, vil blive stk. 4, til bestemmelsens stk. 1 og 2 ændres sådan, at der i stedet henvises til bestemmelsens stk. 1-3.

Forslaget vil betyde, at anvendelsesområdet for § 448 c, stk. 3, i retsplejeloven, der vil blive stk. 4, udvides til også at omfatte samværssager m.v. efter den ved lovforslagets § 5, nr. 2, foreslåede nye bestemmelse i § 448 c, stk. 3, i retsplejeloven.

Forslaget er en konsekvens af den ved lovforslagets § 5, nr. 2, foreslåede nye bestemmelse i § 448 c, stk. 3, i retsplejeloven. Efter denne bestemmelse vil familieretten i forbindelse med behandling af en sag om tilbagegivelse af et bortført barn kunne træffe afgørelse om samvær eller anden kontakt, og også i sådanne sager bør familieretten have mulighed for at anmode Familieretshuset om en udtalelse og eventuelle akter.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.4, og den ved lovforslagets § 5, nr. 2, foreslåede nye bestemmelse i § 448 c, stk. 3, i retsplejeloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 4

§ 456 b i retsplejeloven indeholder regler om indbringelse af afgørelser i sager om faderskab og medmoderskab for familieretten. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, nr. 3, at en sag om faderskab eller medmoderskab bl.a. kan indbringes for familieretten her i landet, hvis faderskabet eller medmoderskabet er fastslået ved dom.

Som led i etableringen af det familieretlige system pr. 1. april 2019 blev børneloven ændret ved § 6 i lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabsindgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven). I den forbindelse blev der i børneloven som § 32 a, stk. 2, indsat en bestemmelse, hvorefter afgørelser om faderskab og medmoderskab træffes efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i Familieretshuset af Familieretshuset eller familieretten.

Sager om faderskab eller medmoderskab behandles efter § 26 i Familieretshuset af Familieretshuset, der foretager oplysning af sagen og tilbyder parterne rådgivning og konflikthåndtering. Finder parterne ikke en løsning på deres uenighed, træffer Familieretshuset afgørelse i sagen. Det følger dog af lovens § 27, stk. 2, nr. 1, at Familieretshuset indbringer en sag om faderskab eller medmoderskab for familieretten til afgørelse, når sagen indeholder komplicerede faktiske eller juridiske problemstillinger.

Det foreslås, at i § 456 b, stk. 1, nr. 3, i retsplejeloven ændres ”dom” ændres til ”afgørelse”.

Forslaget vil betyde, at det klart fremgår af bestemmelsen, at den også finder anvendelse, når Familieretshuset har truffet afgørelse om faderskab eller medmoderskab.

Begrundelsen for forslaget er, at sager om faderskab og medmoderskab ikke længere kun træffes ved dom, men også ved en administrativ afgørelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.

Til § 6

[Kommunestyrelsesloven]

Til nr. 1

Ifølge § 16 f i lov om kommunernes styrelse kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde befordringsgodtgørelse til medlemmer af kommunalbestyrelsen, der efter § 18, stk. 1 og 2, i ægteskabsloven foretager borgerlige vielser.

Efter § 18, stk. 2, i ægteskabsloven kan den myndighed, der efter lovens § 13, stk. 1, foretager prøvelse af ægteskabsbetingelserne (borgmesteren), bemyndige en eller flere personer til på sit ansvar at foretage vielse. Efter § 14 i ægteskabsbekendtgørelsen drejer det sig bl.a. om medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Det foreslås, at § 16 f i lov om kommunernes styrelse ændres sådan, at adgangen til befordringsgodtgørelse udvides til også at omfatte tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Forslaget er en konsekvens af den ved lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i § 18, stk. 2, 2. pkt., i ægteskabsloven, hvorved den personkreds, der kan bemyndiges til at foretage borgerlige vielser, foreslås udvidet til også at omfatte tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen, idet disse ligesom medlemmer af kommunalbestyrelsen bør kunne modtage befordringsgodtgørelse, når de i forbindelse med foretagelse af en vielse har transportudgifter.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2, og den ved lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede nye bestemmelse i § 18, stk. 2, 2. pkt., i ægteskabsloven og bemærkningerne hertil.

Til § 7

[Ikrafttræden]

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2022.

Den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse vil indebære, at loven vil finde anvendelse på sager, der er omfattet af de bestemmelser i de love, der er nævnt i lovforslagets §§ 1-6, og som de pågældende myndigheder har under behandling ved lovens ikrafttræden.

Den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelsen vil således betyde, at forslaget om at etablere mulighed for, at en ægtefælle kan stedbarnsadoptere den anden ægtefælles mindreårige barn, selvom ægtefællerne er blevet skilt, også vil finde anvendelse på sager om stedbarnsadoption, der er under behandling ved lovens ikrafttræden.

Videre vil ikrafttrædelsesbestemmelsen betyde, at de foreslåede bestemmelser om bortfald og tilbagekaldelse af udpegelsen af advokater, som det anbefales at anvende i bortførelsessager, også vil finde anvendelse på udpegelser, der er foretaget inden lovens ikrafttræden.

Den foreslåede udvidelse af den personkreds, der kan bemyndiges til at foretage borgerlige vielser, vil ikke finde anvendelse for vielsesbemyndigelser, der er meddelt før lovens ikrafttræden. Derimod vil de foreslåede bestemmelser om bortfald og tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelser også finde anvendelse for bemyndigelser, der er meddelt før lovens ikrafttræden, men kun hvis tilbagekaldelsen meddeles efter ikrafttrædelsen, eller hvis den begivenhed, der medfører, at bemyndigelse bortfalder, indtræffer efter lovens ikrafttræden.

Med *stk. 2* foreslås det, at den ved lovforslagets § 4, nr. 1, foreslåede ophævelse af § 27, stk. 4, i ægtefælleloven ikke finder anvendelse, når en anmodning om skilsmisse er bortfaldet inden lovens ikrafttræden, fordi betingelserne for skilsmissen i § 42 a, stk. 2, i ægteskabsloven ikke var opfyldt.

Forslaget vil have betydning i følgende situation: En anmodning om skilsmisse er inden lovens ikrafttræden bortfaldet, fordi betingelserne for skilsmissen i den nu ophævede bestemmelse i § 42 a, stk. 2, i ægteskabsloven ikke var opfyldt, og en af ægtefællerne har inden fire uger efter modtagelse af meddelelse om, at anmodningen er bortfaldet, indgivet anmodning om separation eller skilsmisse, med den virkning, at ophørsdagen efter § 27, stk. 1, i ægtefælleloven opretholdes. Efter denne bestemmelse indgår ved formuedelingen efter skilsmisse som udgangspunkt de aktiver og passiver, som hver ægtefælle havde ved udgangen af det døgn, hvor Familieretshuset modtog anmodning om skilsmisse. Denne dag betegnes ophørsdagen. I disse situationer vil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 2, betyde, at en ophørsdag, der er fastslået efter § 27, stk. 4, i ægtefælleloven, opretholdes, selvom § 27, stk. 4, ophæves.

Til § 8

[Grønland/Færøerne]

Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Med *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at de ændringer af adoptionsloven, ægteskabsloven, børnebortførelsesloven og ægtefælleloven, der følger af lovforslagets §§ 1-4, ved kongelig anordning helt eller delvist skal kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Det fremgår af § 41 i adoptionsloven, at loven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger. Loven er sat i kraft for Grønland, jf. kongelig anordning nr. 410 af 21. april 2010.

Ligeledes fremgår det af § 67 i ægteskabsloven, at loven ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger. Loven er ved kongelig anordning nr. 680 af 6. juni 2016 sat i kraft for Grønland.

Videre fremgår det af § 24 i børnebortførelsesloven, at loven ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger. Loven er ved kongelig anordning nr. 677 af 6. juni 2016 sat i kraft for Grønland.

Endelig fremgår det af § 84 i ægtefælleloven, at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Loven er ikke sat i kraft for Grønland.

De lovændringer, der følger af lovforslagets §§ 1-4, kan ikke sættes i kraft for Færøerne, da de færøske myndigheder har overtaget sagsområdet person-, familie- og arveret, herunder forældreansvarslovgivningen.

Retsplejeloven og lov om kommunernes styrelse kan hverken sættes i kraft for Grønland eller Færøerne.

Med 2. *pkt.* foreslås det, at de ændringer, der følger af lovforslagets §§ 1-4, kan sættes i kraft for Grønland på forskellige tidspunkter. For så vidt angår love, hvor der foreslås flere ændringer, vil forslaget betyde, at det bliver muligt at sætte de enkelte ændringer i kraft etapevist. Eksempelvis vil den foreslåede ændring af reglerne om stedbarnsadoption kunne sættes i kraft ved kongelig resolution på ét tidspunkt, mens den foreslåede ændring af bestemmelsen om adoption uden samtykke vil kunne sættes i kraft ved kongelig resolution på et senere tidspunkt. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, foretages følgende ændringer:
<p>§ 5 a. ---.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Stedbarnsadoption kan endvidere ske af en tidligere ægtefælles eller samlevers barn. Er ægteskabet ophørt ved skilsmisse eller omstødelse, eller er samlivet ophævet, kan stedbarnsadoption kun ske, hvis den, der ønskes adopteret, er myndig.</p>	<p>1. § 5 a, stk. 2, 2. pkt., ophæves.</p>
<p>§ 9. ---.</p> <p><i>Stk. 2 og 3. ---.</i></p> <p><i>Stk. 4.</i> Når barnet er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, og betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet i § 58, stk. 1, i lov om social service er opfyldt, kan adoption efter stk. 2 meddeles plejeforældrene, hvis barnets tilknytning til plejefamilien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst og til barnets relation til sine forældre.</p>	<p>2. I § 9, stk. 4, 1. pkt., ændres »nr. 1-3« til: »nr. 1-4«.</p>
	§ 2 I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 771 af 7. august 2019, som ændret ved § 2 i lov nr. 962 af 26. juni 2020 og § 2 i lov nr. 969 af 26. juni 2020, foretages følgende ændring:
<p>§ 18 ---.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Den myndighed, der efter § 13, stk. 1, foretager prøvelsen af ægteskabsbetingelserne,</p>	<p>1. I § 18, stk. 2, indsættes som 2. og 3. pkt.: »Bemyndigelse til at foretage vielser kan meddeles til ansatte i kommunens</p>

<p>kan bemyndige en eller flere personer til på sit ansvar at foretage vielse.</p>	<p>administration, til medlemmer af kommunalbestyrelsen og til tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen. En bemyndigelse kan tilbagekaldes, og en bemyndigelse bortfalder, når den, der er bemyndiget, forlader sin stilling eller udtræder af kommunalbestyrelsen.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>I lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser), jf. lovbekendtgørelse nr. 768 af 7. august 2019, som ændret ved § 5 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 1. Loven vedrører anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed, om, hvor barnet skal bo, og om samvær, jf. kapitel 3. Endvidere vedrører loven tilbagegivelse af børn, som ulovligt er ført her til landet eller ulovligt tilbageholdes her, jf. kapitel 4. Herudover vedrører loven retshjælp til indehaveren af forældremyndigheden over et barn, som ulovligt er ført fra Danmark til udlandet eller ulovligt tilbageholdes dér, jf. kapitel 6 a.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Loven gælder for børn under 16 år.</p>	<p>1. I § 1, <i>stk. 1</i>, indsættes som <i>4. pkt.</i>:</p> <p>»Endelig vedrører loven sager, hvor et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter de i § 2, <i>stk. 1</i> og 2, nævnte konventioner eller efter Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, jf. kapitel 6 b.«</p> <p>2. I § 1, <i>stk. 2</i>, indsættes efter »16 år«: », jf. dog § 20 e«.</p>
<p>§ 2. ---.</p> <p><i>Stk. 2.</i> §§ 3, 10-12 og 14-20 anvendes i forhold til stater, der har tiltrådt Haagerkonventionen af 1980 om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser.</p> <p><i>Stk. 3</i> og <i>4</i> ---.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Social- og ældreministeren kan på grundlag af en overenskomst, der kan indeholde fravigelser fra Europaråds- eller Haagerkonventionen, med en stat, som ikke har tiltrådt Europaråds- eller Haagerkonventionen, fastsætte, at loven med de nødvendige</p>	<p>3. I § 2, <i>stk. 2</i>, indsættes efter »børnebortførelser«:</p> <p>»(Haagerbørnebortførelseskonventionen)«.</p> <p>4. To steder i § 2, <i>stk. 5</i>, i <i>overskriften</i> til kapitel 4, § 10, <i>stk. 1</i>, og § 21, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, ændres »Haagerkonventionen« til: »Haagerbørnebortførelseskonventionen«.</p>

<p>ændringer også skal anvendes i forholdet mellem Danmark og denne stat.</p>	
<p style="text-align: center;">Kapitel 4</p> <p style="text-align: center;"><i>Tilbagegivelse efter Haagerkonventionen</i></p>	<p>4. To steder i § 2, stk. 5, i overskriften til kapitel 4, § 10, stk. 1, og § 21, stk. 1, 2. pkt., ændres »Haagerkonventionen« til: »Haagerbørnebortførelseskonventionen«.</p>
<p>§ 10. Børn, som ulovligt er ført her til landet eller ulovligt tilbageholdes her, skal efter anmodning tilbagegives til den, som barnet tilbageholdes fra, hvis barnet umiddelbart før bortførelsen eller tilbageholdelsen havde bopæl i en stat, som har tiltrådt Haagerkonventionen.</p> <p><i>Stk. 2. ---.</i></p>	<p>4. To steder i § 2, stk. 5, i overskriften til kapitel 4, § 10, stk. 1, og § 21, stk. 1, 2. pkt., ændres »Haagerkonventionen« til: »Haagerbørnebortførelseskonventionen«.</p>
<p>§ 18 a. Social- og indenrigsministeren udpeger efter ansøgning et antal advokater, som må anses som særligt egnede til beskikkelse i sager efter § 18, stk. 2.</p>	<p>5. I § 18 a indsættes som stk. 2 og 3:</p> <p>»Stk. 2. En udpegning efter stk. 1 gælder i 4 år, jf. dog stk. 3. Udpegningen bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.</p> <p><i>Stk. 3. Social og ældreministeren kan tilbagekalde en udpegning efter stk. 1, hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde.«</i></p>
<p>§ 20 d. Social- og indenrigsministeren udpeger efter ansøgning et antal advokater, som ministeren kan anbefale forældremyndighedsindehaveren at benytte i sager om børnebortførelse.</p>	<p>6. I § 20 d indsættes som stk. 2 og 3:</p> <p>»Stk. 2. En udpegning efter stk. 1 gælder i 4 år, jf. dog stk. 3. Udpegningen bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed.</p> <p><i>Stk. 3. Social og ældreministeren kan tilbagekalde en udpegning, hvis betingelserne i § 18 a, stk. 3, er opfyldt.«</i></p>
	<p>7. Efter kapitel 6 a indsættes:</p> <p style="text-align: center;">»Kapitel 6 b</p> <p style="text-align: center;"><i>Børnebortførelse til stater som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med</i></p> <p>§ 20 e. Når et barn ulovligt er ført fra Danmark til eller ulovligt tilbageholdes i en stat, som Danmark ikke samarbejder med efter de i § 2, stk. 1 og 2, nævnte konventioner eller</p>

	<p>efter Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, modtager og videreformidler centralmyndigheden efter § 3, stk. 2, henvendelser om tilbagegivelse af barnet.</p> <p><i>Stk. 2. Stk. 1 gælder for børn under 18 år.«</i></p>
<p>§ 21. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af social- og indenrigsministeren¹). Der kan fastsættes forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for bestemmelserne om anerkendelse og fuldbyrdelse efter Europarådskonventionen og for bestemmelserne om tilbagegivelse efter Haagerkonventionen.</p> <p><i>Stk. 2. ---.</i></p>	<p>4. To steder i § 2, <i>stk. 5</i>, i <i>overskriften</i> til kapitel 4, § 10, <i>stk. 1</i>, og § 21, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, ændres »Haagerkonventionen« til: »Haagerbørnebortførelseskonventionen«.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 4</p> <p>I lov om ægtefællers økonomiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 774 af 7. august 2019, foretages følgende ændring:</p>
<p>§ 27. ---.</p> <p><i>Stk. 2 og 3. ---.</i></p> <p><i>Stk. 4.</i> Er en anmodning om skilsmisse bortfaldet, fordi betingelserne for skilsmissen i § 42 a, stk. 2, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning ikke er opfyldt, opretholdes ophørsdagen efter stk. 1, hvis en ægtefælle inden 4 uger efter modtagelse af meddelelse om, at ansøgningen er bortfaldet, indgiver anmodning om separation eller skilsmisse.</p>	<p>1. § 27, <i>stk. 4</i>, ophæves.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 5</p> <p>I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1445 af 29. september 2020, som senest ændret ved 1174 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:</p>

<p>§ 448 b. ---.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Familieretshuset indbringer en sag eller afgørelse efter forældreansvarsloven for familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl. Har barnet ikke bopæl her i landet, indbringes sagen for familieretten ved sagsøgte hjemting. Har sagsøgte ikke hjemting her i landet, indbringes sagen for familieretten ved sagsøgerens hjemting.</p> <p><i>Stk. 3. ---.</i></p>	<p>1. I § 448 b, stk. 2, indsættes som 4. pkt.: »Uanset 1.-3. pkt. indbringes en sag eller afgørelse om samvær eller om anden kontakt end samvær efter § 20 a i forældreansvarsloven for familieretten i den retskreds, hvor den, der ønsker samvær eller anden kontakt, har hjemting.«</p>
<p>§ 448 c. ---.</p> <p><i>Stk. 2.</i> I forbindelse med familierettens behandling af en sag, der er indbragt for familieretten til afgørelse efter § 27, stk. 2, i lov om Familieretshuset, kan familieretten efter anmodning fra en part også træffe afgørelse i andre sager omfattet af § 2, nr. 2-11, i lov om Familieretshuset, der har nær sammenhæng med den sag, der er indbragt af Familieretshuset.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Til brug for behandlingen af en anmodning efter stk. 1 og 2 kan familieretten anmode Familieretshuset om en udtalelse om anmodningen og om akterne fra eventuelle tidligere sager af betydning for behandlingen af anmodningen.</p>	<p>2. I § 448 c, indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: »Stk. 3. I forbindelse med familierettens behandling af en sag om tilbagegivelse af et barn efter § 10 i lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser) kan familieretten efter anmodning fra en part træffe afgørelse om samvær eller anden kontakt.«</p> <p>Stk. 3 bliver herefter stk. 4.</p> <p>3. I § 448 c, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.</p>
<p>§ 456 b. Sag kan indbringes for familieretten her i landet, hvis</p> <p>1) ---,</p> <p>2) --- eller</p> <p>3) faderskabet eller medmoderskabet er registreret efter børnelovens kapitel 1 eller 1 a, anerkendt efter børnelovens §§ 14 eller 19 eller fastslået ved dom.</p>	<p>4. I § 456 b, stk. 1, nr. 3, ændres »dom« til: »afgørelse«.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 6</p> <p>I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019, foretages følgende ændring:</p>

<p>§ 16 f. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde befordringsgodtgørelse til medlemmer af kommunalbestyrelsen, der foretager borgerlige vielser, jf. § 18, stk. 1 og 2, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.</p>	<p>1. I § 16 f indsættes efter »medlemmer af kommunalbestyrelsen«: »og til tidligere medlemmer af kommunalbestyrelsen«.</p>
--	--